

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 39/2012 (2475) Rok LIV 4.11.2012

Wierzę w Boga,
który mówi

str. 3

ATECHIZM
CIOŁA
GO

PISMO ŚWIĘTE

STAREGO I NOWEGO TESTAMENTU

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Fot. PG

Za oknem LISTOPAD... CZY MASZ JUŻ NASZ KALENDARZ?

Dwujęzyczny
Kalendarz Głosu Katolickiego
Calendrier de la Voix Catholique

POLSKA MISJA
KATOLICKA
we Francji

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Kalendarz Głosu Katolickiego
Calendrier de la Voix Catholique

POLSKA MISJA
KATOLICKA
we Francji

Św. Wojciech

Św. Albert

Bł. Jerzy Popiełuszko

Św. Maksymilian Kolbe

Bł. Jan Paweł II

Św. Faustyna

NASI ŚWIĘCI
2013
NOS SAINTS

Ste Geneviève

Ste Jeanne d'Arc

St Martin

St Louis

St Jean-Marie Vianney

Ste Bernadette

i-Mat.pl
materiały budowlane

INTERNETOWA
SPRZEDAŻ
MATERIAŁÓW
BUDOWLANYCH

Mieszkasz we Francji?
Szukasz materiałów na Twój remont?
Wejdź na www.i-mat.pl

SwissLife

**UBEZPIECZENIA
PO POLSKU**

Tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20
grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

Spędzamy spokojnie starość
w Domu Polskiego Funduszu
Humanitarnego położonym
w dużym parku nad Loarą.

DOŁĄCZ DO NAS.

24, rue de la Maine, 45740 Lailly en Val

Najlepsze
Towarzystwo w Polnocy!

Karolina

Tel. 01 40 15 09 09

Nasi ŚWIĘCI

ZAMÓW JUŻ TERAZ

W kalendarzu także wersja kieszonkowa

Kalendarz zamówić
można wypełniając
poniższy kupon
i wysyłając go na
adres redakcji

„Głosu Katolickiego”*

Dostępny jest on także w polskich
ośrodkach duszpasterskich

KUPON ZAMÓWIENIA KALENDARZA

Proszę o przesłanie mi polsko-francuskiego kalendarza „Głosu Katolickiego” na 2013 rok

Ilość egzemplarzy: _____ w cenie po **4,00 €** (z przesyłką **4,50 €**). **RAZEM** _____ €

Imię i nazwisko: _____ Telefon: _____

Adres: _____

Dołączam czek (dla „Voix Catholique”) Gotówkę

* Redakcja „Głosu Katolickiego”: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris
Tel. 01 55 35 32 28; fax: 01 55 35 32 29; e-mail: vkot@sfr.fr

Telegram... listopadowy

Nie ma w kalendarzach czasu bardziej nastrojającego do egzystencjalnych refleksji – nad sobą i resztą świata – niż listopad. Wkładam więc na nogi, albo w przenośni, kalosze, w garść biorę parasol i wyruszam szukać myśli i ducha, mimo że chłód wiaze za koltierz i zaparowały okulary. Pluszcze pod nogami, i nad głową, deszcz jesienny, a mgła gubi horyzont – w każdym tego słowa znaczeniu, łagodzi rysy spotykanych przechodniów, a może i obyczaje polityków. Listopad nie jest czasem wymarzoną dla turystów, maturzystów, matek z ma-

tymi dziećmi, bezrobotnych, bezdomnych i budowniczych różnych domostw i sklepowych przecen. Nawet zbieracze grzybów i innego runa leśnego zostają w domach – do południa. Toteż w plenerze pustka, cisza dzwoni, a między drzewami bez liści znaleźć można trochę wolnej przestrzeni – na zastanowienie się – dokąd iść dalej, jeżeli iść dalej i daleko. I zadumać się w spokoju trzeba, o tym co było, jest i będzie – bo być musi, czyli o nieuniknionym, a nawet o wieczności nieskończonej. Nogi grzęzną w liściach złotych, a głowa w polszczyźnie i niebie brzemienym. Znacze te listopadowe, zmienne nastroje, te jesiennie ścieżki, kiedy brniemy samotnie – nie licząc psa – w ciszę i we własne myśli? Parę kroków dalej, między drzewami wylatania się jednak... listopadowa kapliczka, prawie taka sama, jak ta z dzieciństwa – z krakowskich Plant, czy z doliny Chochołowskiej, z polskimi świętymi, i Matką Boską Bolesną i Frasnoliwym Chrystusem. No i, tak czy inaczej – lepiej czy gorzej, ale jesteśmy znowu u siebie, w Domu. P.O.

- POPARCIE W SONDAŻACH RZECZYWIŚCIE TROCHE NAM SPADŁO. ALE MŁODZI, WYKSZTAŁCENI Z DUŻYCH OŚCIEŻEK STOJĄ ZA NAMI JAK JEDEN MAŻ...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- Kocham Boga..., ale czy we właściwy sposób? – str. 4
- Między młotem a kowadłem – str. 6
- Marsz dla Życia – str. 8
- Hollande dzieli Francuzów – str. 9
- Point route – str. 11

Wierzę w Boga, który mówi

Człowiek to istota „ciekawaska”, zawsze chce wszystko wiedzieć, dotknąć, poznać. Nie przepada za tym by ufać, woli zdecydowanie posiadać w rękę dowód.

ROK WIARY 2012 2013

Nie inaczej ma się rzecz z istnieniem Pana Boga, Jego miłością do nas. Kiedy przyjrzymy się historii zbawienia zapisanej na kartach Starego Testamentu zobaczymy, że Bóg od początku

mówił do człowieka, by ten odczuwał Jego obecność...

Jak czytamy w kanonach Soboru Watykańskiego I „Spodobano się Bogu w swej dobroci i mądrości objawić siebie samego i ujawnić nam tajemnicę woli swojej, dzięki której przez Chrystusa, Słowo Wcielone, ludzie mają dostęp do Ojca w Duchu Świętym i stają się uczestnikami Boskiej

natury” (Sobór Watykański I: DS 3015).

Widzimy, zatem że Pan Bóg cały czas pragnie być w kontakcie z człowiekiem, odpowiadać na Jego pytania, pomagać w trudnościach... Tylko od nas zależy, czy będziemy chcieli Boga posłuchać, otworzyć swoje uszy na Jego słowo i skorzystać z Jego podpowiedzi...(Więcej na ten temat: YouCat 7; KKK 50-53, 68-69)

Można uszczypliwie powiedzieć, że Pan Bóg wykorzystał już chyba wszystkie sposoby, by trafić do człowieka, przekonać Go, że droga którą proponuje jest odpowiednia. Pewnie sami po sobie wiemy, że już nie raz przekonaaliśmy się, że Bóg ma rację, ale przy kolejnych wyborach i tak robimy po swojemu...

ciąg dalszy na str. 5

Stanisław Wyspiański „Bóg Ojciec”

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

XXXI Niedziela zwykła Rok B

PIERWSZE CZYTANIE

Pwt 6,2-6

Czytanie z Księgi Powtórzonego Prawa

Mojżesz tak powiedział do ludu: „Będziesz się bał Pana, Boga swego, zachowując wszystkie Jego nakazy i prawa, które ja tobie rozkazuję wypełniać, tobie, twym synom i wnukom, po wszystkie dni życia twego, byś długo mógł żyć. Stuchaj, Izraelu, i pilnie tego przestrzegaj, aby ci się dobrze powodziło i abyś się bardzo rozmnożył, jak ci przyrzekł Pan, Bóg ojców twoich, że ci da ziemię opływającą w mleko i miód. Stuchaj, Izraelu, Pan, Bóg nasz, Pan jest jedyny. Będziesz miłował Pana, Boga twojego, z całego serca swego, z całej duszy swojej, ze wszystkich swych sił. Niech pozostaną w twym sercu te słowa, które ja ci nakazuję”.

EWANGELIA

Mk 12,28b-34

Słowa Ewangelii wg św. Marka

Jeden z uczonych w Piśmie zbliżył się do Jezusa i zapytał Go: „Które jest pierwsze ze wszystkich przykazań?” Jezus odpowiedział: „Pierwsze jest: «Stuchaj, Izraelu, Pan, Bóg nasz, Pan jest jedyny. Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysem i całą swoją mocą». Drugie jest to: «Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego». Nie ma innego przykazania większego od tych”. Rzekł Mu uczony w Piśmie: „Bardzo dobrze, Nauczycielu, słusznieś powiedział, bo Jeden jest i nie ma innego prócz Niego. Miłować Go całym sercem, całym umysem i całą mocą i miłować bliźniego jak siebie samego daleko więcej znaczy niż wszystkie całopalenia i ofiary”. Jezus widząc, że rozumnie odpowiedział, rzekł do niego: „Niedaleko jesteś od królestwa Bożego”. I już nikt więcej nie odważył się Go pytać. □

Kocham Boga..., ale czy we właściwy sposób?

„Miłość mi wszystko wyjaśniła, miłość wszystko rozwiązała. Dlatego uwielbiam tę Miłość, gdziekolwiek by przebywała”. Przytoczony przed chwilą werset z wiersza bł. Jana Pawła II doskonale wpisuje się w dzisiejszy dzień. Krótkie słowo: miłość, słowo używane bardzo często, ale też i nadużywane. Słowo, o którym się mówi, pisze rozprawy filozoficzne, śpiewa piosenki, a przede wszystkim marzy. Słowo niezmiernie głębokie i wyrażające to, co najważniejsze. Choć często nie do końca rozumiane.

Źródłem naszego życia i istnienia jest Bóg, Jego stwórcze działanie wypływa z wielkiej miłości, jaką ma do każdego człowieka. Bóg, który obdarza człowieka swoją miłością, sam nią jest, bo jak czytamy w pierwszym Liście św. Jana: Bóg jest miłością. On będący źródłem miłości pragnie, aby ta miłość, którą On nam daje była przez nas przyjęta i rozwijana. Miłość Boga, która objawiła się w sposób doskonały w Jezusie i Jego zbawczym dziele męki, śmierci i chwalebego zmartwychwstania pokazuje nam, co znaczy słowo kochać. Jego wypełnienie to działanie. To wyjście naprzód, wyjście ku drugiemu człowiekowi. To, co jest nowością Ewangelii, co jest tak trudne do zrozumienia przez świat, to przykazanie miłości. Kochać Boga całym sercem, całą duszą, umysem i mocą, czyli całą swoją osobą oraz kochać bliźniego jak siebie samego. Jest to miłość wymagająca, bo często wiąże się z łamaniem różnych przyzwyczajęń, wewnętrznych sprzeczności. Bo łatwo jest mówić kocham Boga, jestem mu wierny, ale jakże ciężko jest wyjść i wykonać pomocny gest wobec słabszego. A przecież Jezus powiedział: cokolwiek uczyniliście jednemu z tych najmniejszych mnieście uczynili. Sensem doskonałej miłości Boga, a więc wypełnienia przykazania miłości, jest miłość do drugiego czło-

wieka. Kto nie kocha brata swego, którego widzi, jakże może kochać Boga, którego nie widzi? Stwórca nie będzie nagradzał nas za ilość Mszy św., za ilość odmówionych różańców czy innych modlitw, ale za to jak pomagaliśmy innym, jak się im poświęciliśmy, jak ich kochaliśmy. Bo nasze czyny, słowa czy gesty najlepiej pokazują, jaka jest nasza miłość. To, co charakteryzowało pierwszych chrześcijan i zadziwiało cały ówczesny świat, to właśnie była miłość do braci. Tak, jak mówiono o pierwszych wyznawcach Chrystusa: Patrzenie jak oni się miłują! Wzajemna pomoc, troska o siebie nawzajem, nie bycie obojętnym na krzywdę i niedostatek innych. To jest wypełnianie przykazania miłości.

Może się wydawać, że przykazania to tylko zakazy: nie będziesz miał bogów cudzych przede mną; nie będziesz brał imienia Pana Boga swego na daremne; nie zabijaj; nie cudzołóż; nie kradnij; nie mów fałszywego świadectwa; nie pożądaj i nakazy: pamiętaj abyś dzień święty święcił; czcij ojca swego i matkę swoją. Bardzo mocno brzmiący akcent negatywny. Ale w rzeczywistości, po głębszej analizie tak nie jest. Nie słuchajmy tego, co stara się wmówić nam świat, że chrześcijaństwo to religia zakazów, bo tego nie wolno lub tamtego. Tak nie jest! Nasza wiara to wiara miłości. Popatrzmy na przykazania właśnie od strony miłości, to nic innego, jak pamiętaj człowieku, że to Ja jestem twoim Bogiem i twoim Ojcem, że z miłości do ciebie stworzyłem cię, tak cię ukochałem, że poświęciłem swojego Syna za twoje grzechy i bardzo pragnę, abyśmy razem byli w niebie.

W jednej z krakowskich kawiarni siedzieli kiedyś przy stoliku: Włodzimierz Tetmajer, Jan Skotnicki, Leon Wyczółkowski i inni twórcy z tamtejszego środowiska artystycznego. Wśród

nich był Brat Albert Chmielowski. Pochylny wiekiem, w zgrzebnym habicie, z drewnianą protezą zamiast nogi, pogodny, tryskający humorem, pełen radości życia. Malarz i dyplomata Jan Skotnicki, w pewnej chwili pochylił się w jego stronę, ażeby zapytać go o coś, co intrygowało ich wszystkich od szeregu lat. „Bracie, proszę mi szczerze odpowiedzieć, wiem, że brat szukał szczęścia w wojaczce, w walce o Polskę. Wiem, że brat szukał ukojenia w nauce i sztuce. Czy wreszcie dzisiaj w tym habicie, znalazł brat to, czego pragnął?” Br. Albert roześmiał się na to pytanie, położył rękę na dłoni Skotnickiego i patrząc mu w oczy odpowiedział: „Mam schronisko i stowarzyszenie mych braci w Krakowie, Tarnowie, we Lwowie i w Zakopanem. Rozdałem w tym roku 20 tys. bochenków chleba, 12 tys. porcji kaszy, daję nocami dach nad głową setkom tych, którzy go nie mają. Niech ci bracie Janie to służy za odpowiedź”.

Potem wstał, wyprostował się, tupnął swą drewnianą protezą w posadzkę i powiedział: „Muszę już iść do swoich”. Długo po jego odejściu panowało milczenie. Każdy zastanawiał się nad własnym losem i nad własnym szczęściem. Dużo mówiąca odpowiedź Br. Alberta na pytanie, czy znalazł szczęście, którego szukał, pobudziła jego przyjaciół do refleksji i zastanowienia się nad wartością i owocnością życia.

Dzisiaj również spotykamy takich ludzi, którzy są w stanie dla miłości poświęcić wiele. I wcale nie są to tylko przedstawiciele dzieł charytatywnych, ale zwykli, prości ludzie, chociażby rodzice, którzy poświęcają swoje plany, marzenia życiowe, czy kariery zawodowe, na rzecz swoich dzieci. I jest to miłość, która podoba się Bogu, bo kochając drugiego człowieka, tak naprawdę wyrażamy naszą miłość do Boga. □

ks. Adrian Borowski

Wierzę w Boga, który mówi

ciąg dalszy ze str. 3

I tak niestety wygląda cała historia Zbawienia – Bóg zawiera Przymierze z człowiekiem, który zwraca się do Boga, gdy już nie ma innych możliwości działania. W Starym Testamencie mamy Noego, Mojżesza, Proroków. Ich to Bóg wybrał, aby w Jego imieniu przemawiali, gdy to nie pomagało Bóg mówi do człowieka w znakach (potop, niewola, pustynia...). Pięknym przykładem działania Pana Boga jest przypowieść o Winnicy (Mt 21, 33-42), gdzie Bóg postępuje się najpierw ludźmi (prorokami) a potem wysyła swojego Syna by ludzie poznali Go do końca – ten sposób działania Boga nazywamy Objawieniem. Wydawać by się mogło, że gdy Jezus przyszedł na ziemię, wszyscy powinni uwierzyć, nie da się bardziej udowodnić Bożej obecności i działalności. Zresztą dzisiaj wielu młodych mówi, że gdyby Chrystus przyszedł to by uwierzyli... Nic bardziej mylnego. Bóg i ten sposób porozumienia z ludźmi wykorzystał a i tak nie wszyscy uwierzyli. (Więcej na ten temat: YouCat 8-10; KKK 54-73)

Pytanie o prawdziwość Pisma Świętego pojawia się dzisiaj dość często, zwłaszcza, kiedy jest mowa o stworzeniu świata i człowieka. Musimy pamiętać o tym, że Biblia nie zamierza pretendować do podręcznika do historii czy przyrodznawstwa. Autorzy, których Pan Bóg wybrał spośród ludzi „tamtych czasów” mieli takie a nie inne spojrzenie na świat i Boga. Ewangelie ukazują nam również momenty, gdzie Jezus próbuje „wyprostować” złe rozumienie Pisma i przykazań przez siebie współczesnych. Sobór Watykański II wskazuje, że „prawdy objawione, zawarte i przedłożone na piśmie w księgach świętych zostały spisane pod natchnieniem Ducha Świętego... i dlatego Boga mają za Autora i jako takie zostały Kościołowi przekazane” (Sobór Watykański II: Dei verbum 11).

Wystarczy wyobrazić sobie sytuację gdzie opowiedzianą historię ma przeleć na papier kilka osób. Każda z tych osób przekaże to samo opowiadanie w inny sposób, ale nie będzie to sfalszowane w żaden sposób. Taki sposób przekazu mamy w Nowym Testamencie, gdzie cztery ewangelie mówią o życiu Jezusa, uzupełniając się wzajemnie. To w nich sam Jezus wskazuje siebie, jako świadka Prawdy.

Pismo Święte nie jest księgą historyczną a księgą historii zbawienia, stąd jej prawdziwość nie ma być badana prawdami historycznymi zawartymi w tekście a dziełem zbawienia. (Więcej na ten temat: YouCat 14-16, 32; KKK 101-108)

Po co mam czytać Pismo Święte skoro i tak nic z niego nie rozumiem a interpretacja może mnie poprowadzić w złym kierunku?

Fakt, Pismo Święte to nie książka, którą się czyta „jednym tchem”. W Piśmie Świętym Bóg mówi do człowieka w sposób ludzki, ale aby to dostrzec trzeba nam uwzględnić okoliczności czasu powstania Pisma, kultury, tradycji, czy też sposobów myślenia i mówienia ludzi w tamtym czasie. To wymaga od człowieka trochę wysiłku, ale dziś mamy do dyspozycji Pismo Święte wraz z komentarzami, które bardzo ułatwiają poznanie i zrozumienie Pisma.

Św. Augustyn pisał: Nie wierzyłbym Ewangelii, gdyby nie skłaniał mnie do tego autorytet Kościoła katolickiego (za KKK 94), który wynika przede wszystkim z powierzonego przez Apostołów Kościołowi „depozytu wiary”, jakim jest Pismo Święte i Tradycja. Może się mylić w interpretacji jeden człowiek, ale nie może pomylić się ogół wierzących, na czele, którego stoi Urząd Nauczycielski Kościoła. (Więcej na ten temat: YouCat 13, 16; KKK 84-100). □

opr. kdm.org.pl

Pielgrzymka do Ziemi Świętej w Roku Wiary

Odporiadając na apel Ojca Świętego Benedykta XVI, Polska Misja Katolicka organizuje Pielgrzymkę do Ziemi Świętej.

Piątek 12 kwietnia – poniedziałek 22 kwietnia 2013

Sięgamy do samych korzeni naszej Wiary, kiedy stajemy w miejscach: gdzie Panu Jezus się narodził, gdzie żył, gdzie nauczał, gdzie umarł i gdzie zmartwychwstał! Betlejem, Jerozolima, Jerycho, Nazaret, Kana, Genezaret, Kafarnaum, Góra Tabor i Góra Karmel.

Koszt pielgrzymki 1375 € - obejmuje: przelot samolotem,

transfery, hotele, trzy posiłki dziennie, wstępy i ubezpieczenie.

Jako, że liczba miejsc jest ograniczona, udział w Pielgrzymce zależy od kolejności zgłoszeń. Zapis w Polskiej Misji Katolickiej: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 37 (podając dane osobowe: nr paszportu, adres, telefon bądź e-mail i wpłacając kwotę 500 € -czek wystawiamy na „Aumônerie Polonoise” z dopiskiem: „Ziemia Święta 2013”). □

WATYKAN | Benedykt XVI ogłosił Świętymi siedmioro błogostawionych. W gronie tym jest dwóch księży, dwie siostry zakonne i troje świeckich. 1. Jakub (Jacques) Berthieu – Francuz, kapłan-jezuita, męczennik na Madagaskarze. 2. Piotr (Pedro) Calungsod – Filipińczyk, katechista świecki, męczennik. 3. Jan Chrzyciel (Giovanni Battista) Piamarta – Włoch, kapłan, założyciel Pobożnego Stowarzyszenia Kapłanów i Świeckich oraz Zgromadzenia Ubogich Służebnic Świętej Rodziny z Nazaretu. 4. Maria z Góry Karmel (María del Carmen; po katalońsku María Carme) Sallés i Barangueras – Hiszpanka, zakonnica, założycielka Zgromadzenia Sióstr od Niepokalanego Poczęcia Misjonerek Oświaty. 5. Marianna (Barbara) Cope – Amerykanka niemieckiego pochodzenia, tercjarka franciszkańska, działająca wśród trędowatych na Hawajach. 6. Katarzyna (Kateri; po francusku Catherine) Tekakwitha – Indianka z Kanady, świecka, dziewica. 7. Anna Schäffer – Niemka, świecka, stygmaticzka i mistyczka

LYON | Ponad 20 tys. osób wzięło udział pod Lyonem w święcie dającym początek diecezjalnym obchodom Roku

Wiary. Było to najliczniejsze spotkanie w tej francuskiej diecezji od 1993 r. Całodniowe świętowanie wypełniły koncerty, przedstawienia i konferencje. Eucharystii przewodniczył kard. Philippe Barbarin. Oprawę muzyczną dał jej 500-osobowy chór. Metropolita Lyonu zacytował słowa Benedykta XVI, że „Sobór Watykański II jest busolą dla Kościoła w XXI wieku” i wezwał swą diecezję, by odważnie wkroczyła na drogę misyjną. Podczas uroczystości wyświęcono czterech księży i trzech diakonów statych.

CZĘSTOCHOWA | Zdecydowany sprzeciw wobec przyjęcia przez Radę Miasta Częstochowy uchwały dopuszczającej dofinansowanie zabiegów in vitro z budżetu miasta wyraził abp Wacław Depo. W apelu skierowanym do mieszkańców miasta metropolita częstochowski powiedział: „Proszę wraz z Wami, aby przykład i wstawiennictwo ks. Jerzego, błogostawionego męczennika naszego czasu, uprosił nam łaskę żywej i odpowiedzialnej wiary wobec wszelkiej formy wojen światopoglądowych, które zostały już wypowiedziane”. Za uchwałą, którą przyjęto przewagą dwóch głosów byli radni SLD i dwóch z PO. □

Między młotem a kowadłem

Jerzy Klechta

Nic nie jest dane raz na zawsze. Nawet jeśli okupione zostało męstwem, wyrzeczeniami, walką. Niepodległość w ostatnich 200 latach traciliśmy kilka razy. Pierwszy raz po rozbiorach pod koniec XVIII wieku. Odzyskaliśmy ją dopiero po 123 latach.

Radość trwała 20 lat. W tak krótkim czasie dokonaliśmy cudu gospodarczego, wcześniej zaś doszło do „cudu nad Wisłą”. Zatrzymaliśmy heroicznie marsz bolszewików na Europę. Jednak we wrześniu 1939 roku gmach Rzeczypospolitej padł jak domek z kart. Hitlerowcy wspólnie z Sowietami wymazali Polskę z mapy świata. Ale nawet wówczas, mimo że znaleźliśmy się pod butem zbrodniarzy spod znaku swastyki oraz sierpa i młota, potrafilismy zorganizować polskie państwo podziemne. Był to jedyny tego rodzaju przypadek w świecie. Po zakończeniu wojny pakt jałtański, podpisany pod dyktando Stalina przez prezydenta USA i premiera W. Brytanii, po raz kolejny przyniósł nam zniewolenie. Co prawda formalnie państwo polskie istniało, ale nie było to państwo niepodległe. Było to państwo polskie rządzone z Moskwy i jej podległe. I to niezależnie od tego, że udawano nam się wypracowywać, ważne zresztą dla utrzymania egzystencji narodowej, obszary mniejszej lub większej swobody (przemycana z Zachodu zakazana w kraju literatura, poezja, teatr, filmy, kabarety, dowcipy polityczne). Powiadano, że PRL jest największym barakiem w radzieckim obozie. Istotnie potrafilismy, w porównaniu z innymi krajami tzw. demoludów, zachować polskość w stylu życia, myślenia itp. Twórczą w tym zakresie rolę odgrywał Kościół katolicki z Prymasem Stefanem Wyszyńskim

i biskupem krakowskim Karolem Wojtyłą.

W 1989 r. PRL upadła i narodziła się III RP. Znowu odzyskaliśmy niepodległość. Dziś wydaje nam się, że nic nie jest w stanie zawrócić biegu wydarzeń, że niepodległość została nam teraz dana raz na zawsze. Kto tak zakłada – oby się nie mylił. Ale ślepe zakładanie pozytywnego scenariusza może zakończyć się tym boleśniejszym upadkiem. Rozwój wydarzeń w ciągu ostatnich przeszło 20 lat doprowadził Polskę do integracji z Unią Europejską. Kierunek na Europę był i jest nadal optymalny. Nie można we współczesnym świecie funkcjonować będąc zawieszonym w próżni, będąc skazanym wyłącznie na siebie. Na taki luksus mogą sobie pozwolić wyłącznie potęgi, jak Stany Zjednoczone, Rosja, Chiny, Indie, Brazylia, ale i one nie funkcjonują pod zamkniętym kłosem. Aby żyć, aby rozwijać rodziną gospodarkę trzeba handlować, trzeba sprzedawać towary i je kupować. Trzeba zawierać sojusze obronne itd. Chciał nie chciał – trzeba włączyć się w obieg z obcymi.

Polska wybierając integrację europejską – wybrała najkorzystniejszą drogę. Nie oznacza to jednak, że jest to droga bez przeszkód. Głównym sojusznikiem Polski w Unii Europejskiej stały się... Niemcy. Są dwie przyczyny tego stanu rzeczy. Niemcy to sąsiad, z którym mamy najbardziej zintensyfikowaną wymianę

Z KRAJU

- Podczas wizyty w Polsce księżę Monako Albert II wraz z księżną Charlene odwiedzili Warszawę i Kraków.
- Kolejne ekshumacje ofiar katastrofy w Smoleńsku. W Świątyni Opatrzności Bożej zakończyła się ekshumacja ostatniego prezydenta na uchodźstwie Ryszarda Kaczorowskiego. Druga ekshumacja odbyła się na Powązkach (na prośbę rodziny nie podano nazwiska).
- Tusk zapowiedział koniec blokowania in vitro w parlamencie. Wprowadzenie go w życie mają zapewnić rozporządzenia ministerialne. Uniknie w ten sposób podziału w partii.
- PiS podpowiada, że gdyby w nowym wieloletnim budżecie miało się nie znaleźć 300 mld zł dla Polski, premier Tusk powinien zagrozić na forum unijnym, zawetowaniem takiego budżetu UE.
- Częstochowscy radni, głosami SLD, zdecydowali, że miasto będzie dofinansowywać kwotą 3 tys. zł metodę in vitro.
- Polska prokuratura wojskowa wystąpiła do Rosjan o „poczynienie stosownych ustaleń” ws. zamieszczenia w tamtejszym internecie brutalnych zdjęć ofiar katastrofy smoleńskiej.
- Senackie komisje spraw zagranicznych i obrony jednogłośnie opowiedziały się za przyjęciem ustawy upoważniającej prezydenta do ratyfikacji Konwencji o zakazie używania, składowania, produkcji i przekazywania min przeciwpiechotnych oraz o ich zniszczeniu. Czy na pewno mamy już coś w zamian?
- Dofinansowanie przedszkoli, pomysłu premiera z expose, okazał się konfabulacją. Pięniądze na ten cel, rząd zabrał bowiem... szkołom.
- By podreperować sondaże, premier znowu wsiada do tuskobusa. Ekspertki jednak uważają, że tym razem to może nie wystarczyć.
- W Ursusie odbyła się druga debata ekonomiczna Prawa i Sprawiedliwości. Tym razem poświęcono

ją sytuacji na rynku pracy.

- O znęcanie się nad aresztantem na przetomie lat 1948–49 oskarżył krakowski Instytut Pamięci Narodowej 87-letniego b. funkcjonariusza Urzędu Bezpieczeństwa w Myślenicach Władysław B.
- Irena Dziedzic nie jest kłamcą lustracyjnym – tak przynajmniej orzekł warszawski sąd. Wbrew pionowi lustracyjnemu IPN stwierdził on, że nie można uznać tej znanej w PRL dziennikarki za agentkę służb specjalnych PRL i zakwestionował dokumenty SB.
- Szef białoruskiej opozycyjnej Zjednoczonej Partii Obywatelskiej Labiedźka wzywa Polskę i Litwę do jednostronnego wprowadzenia małego ruchu granicznego dla jego rodaków.
- 30 osób wciąż prowadziło akcję protestacyjną w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców w Białymstoku, Lesznowoli i Przemyślu. Powodem, dla którego podjęli tę akcję, jest zbyt długa procedura w sprawie nadania im statusu uchodźcy w Polsce.
- Lekarze z Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy planują masowe zwalnianie się z pracy. Działacze ozzl mówią, że katalizatorem ich akcji jest „flagowy pomysł rządu dotyczący przekształcania szpitali w spółki prawa handlowego”.
- Polski rząd musi zaptacić odszkodowanie albo oddać kolekcjonerowi broni zbioru, które wcześniej mu skonfiskował – orzekł Europejski Trybunał Praw Człowieka. Były powstaniec swoje eksponaty z czasów II wojny wypożyczał na wystawy i historyczne rekonstrukcje. Po zarekwirowaniu ich przez Skarb Państwa odwołał się do Strasburga i wygrał.
- Białoruskie władze odmówiły wiz delegatom MEN, którzy się wybierali na II Forum Oświaty Polskojęzycznej w Baranowiczach. Tematem forum było nauczanie języka polskiego i funkcjonowanie polskiej oświaty na Białorusi.
- Mimo że w Polsce rozpada się co trzecie małżeństwo, a coraz więcej osób żyje w wolnych związkach,

wartość rodziny nie słabnie. Polacy się rozwodzą, ale deklarują, że pragną trwałych rodzin. Badania prowadzone przez Centrum Myśli Jana Pawła II oraz CBOS wskazują, że w ciągu ostatnich pięciu lat znacząco spadła akceptacja dla rozwodów. W 2007 r. rozwody akceptowało dwa razy więcej osób, niż je odrzucało (44 pkt. proc. „tak”, 22 pkt. proc. „nie”). Dziś tendencja się odwróciła, a wartości niemal się równoważą. 30 pkt. proc. zyskała odpowiedź „nie”, a 29 pkt. proc. „tak”. Przyzwolenie na rozwody spadło głównie wśród ludzi młodych i mieszkańców dużych miast.

• 16 listopada na poligonie w Ustce zostanie pożegnana bateria rakiet Patriot. Zastąpią je teraz amerykańskie F-16. Na początku listopada na lotnisku w Łasku zostanie przywitany pododdział amerykańskich sił powietrznych. Rotacyjnie będą stacjonowały u nas myśliwce F-16 oraz transportowe Herkulesy. Patrioty przyjeżdżały do Polski z niemieckiego Kaiserslautern. Podpisana w 2008 r. deklaracja pomiędzy rządem RP a stroną amerykańską przewidywała, że rotacyjnie będą przebywały w Polsce cztery razy w roku po 30 dni.

• „Rzeczpospolita” donosi, że wbrew medialnym zapowiedziom o pokojowej „antyfaszystowskiej” demonstracji, jaka miałyby przejść 11 listopada ulicami Warszawy, część środowisk lewicowych, głównie tzw. antyfaszystów kojarzonych z organizacją Antifa, szykuje rozróbę i ponownie chce blokować marsz środowisk narodowych.

• Polscy żołnierze zniszczyli ukrytą w afgańskich górach bazę talibów i kanał przetrzutu broni.

• Pomocniczy biskup archidiecezji warszawskiej 57-letni Piotr Jarecki zabrał głos w sprawie kolizji drogowej, do której doprowadził, wjeżdżając w Warszawie w latarnię. Przeprósł i oddał się do dyspozycji Ojca św. We krwi duchownego policja wykryła 2,5 promila alkohol. □

handlową, to nasz największy zagraniczny partner gospodarczy. Drugi powód jest od nas niezależny. Berlin – jako największa na Starym Kontynencie potęga ekonomiczna i finansowa – zajmuje w zintegrowanej Europie pierwszą pozycję i dlatego – co może być jakoś zrozumiałe – „rozdaje karty”. Widzimy to wyraźnie, gdy Europę dotknął kryzys ekonomiczny, gdy w wielu krajach zachwiała się stabilność finansowa, gdy dramat przeżywa Grecja i bardzo wysokie bezrobocie nęka Hiszpanię. To Berlin dyktuje dziś warunki. Od niego, w największym stopniu, zależy „być albo nie być” strefy euro.

Od wieków nasza suwerenność zależała od relacji, jakie mieliśmy z Berlinem i Moskwą. Najczęściej relacje te były wrogie, częściej bardzo wrogie. Sąsiadów się jednak nie wybiera. Wiele znaczące dla Polski były więc zawsze i relacje między Niemcami a Rosją. Im były one bliższe, tym gorzej dla nas. Po pierestrojce Gorbaczowa pojawiała się jaskółka, która dawała pewne nadzieje na poprawę stosunków między Warszawą a Moskwą. Borys Jelcyń – następca Gorbaczowa wyprowadził wojska rosyjskie z Polski i przekazał prezydentowi Wałęsie niektóre dokumenty dotyczące zbrodni katyńskiej. Po nim władzę przejął jednak Putin – były wysoki funkcjonariusz KGB. Dziś nie kryje on wielkomocarstwowych ambicji. Marzy mu się Rosja trzymana silną ręką, jak za czasów cara Mikołaja II, który był... polakożercą. Putin w polityce europejskiej postawił na zbliżenie z Niemcami. Nie buduje tego zbliżenia na drodze politycznej, lecz gospodarczej, z czasem jedno z drugim się jednak scali. Sojusznika znalazł między innymi w b. kanclerzu Niemiec

Schröderze, któremu za pensję w wysokości miliona euro powierzył fotel przewodniczącego Rady Dyrektorów rosyjsko-niemieckiego konsorcjum energetycznego. Dziś gazociąg Nord Stream stał się faktem. Od strony ekonomicznej wymierzony jest przeciwko Polsce. Na nic się zdały próby polskiego rządu, aby rurę zakopać. Pierwszą nitkę gazociągu, który przez Bałtyk łączy Rosję z Niemcami, otwarto w listopadzie 2011 roku, w rocznicę rewolucji bolszewickiej 1917 r. W październiku br., dokładnie w 60 rocznicę urodzin Putina uruchomiono drugą nitkę. Tak oto zakończyła się inwestycja stulecia. Na dzień Bałtyku ułożono rury, którymi można transportować 55 mld metrów sześciennych gazu rocznie. Jest to jedna trzecia całego obecnego eksportu rosyjskiego gazu do Europy.

ciąg dalszy na str. 10

ZE ŚWIATA

- Nacjonaliści zatriumfowali w wyborach do parlamentu Kraju Basków, a premier Hiszpanii z ramienia konserwatywnej Partii Ludowej Rajoy umocnił absolutną większość swej partii w rodzinnej Galicji. Na 17 prowincji, socjaliści rządzą już jedynie we wspólnotach autonomicznych Andaluzji i Asturii.
- Przywódcy państw Unii Europejskiej osiągnęli kompromis w sprawie kalendarza przyjmowania wspólnego nadzoru nad 6 tys. banków Eurolandu.
- W Grecji rozpoczął się strajk przeciwko polityce zaciskania pasa. Akcją zorganizowały związki zawodowe, by zaprotestować przeciwko planowanym cięciom budżetowym w wysokości ponad 11 mld euro.
- 65,6 mln Amerykanów oglądało drugą debatę telewizyjną między ubiegającym się o reelekcję prezydentem Obamą a kandydatem Republikanów Romneyem. Tym razem w lepszej formie prezentował się kandydat Demokratów. Podobną widowść miała i trzecia, ostatnia debata.
- Po raz pierwszy od prawie dwudziestu lat wzrósł w USA w ubiegłym roku wskaźnik przestępczości.
- Republikański kandydat na prezydenta USA chce zakończyć proceder manipulowania kursem juana przez Chiny, a nawet wprowadzić karne cła na towary z tego kraju.
- Zmiana stanowiska Paryża? Prezydent Hollande oświadczył, że Francja nie będzie wspierać jedności Kanady i przywróci specjalne stosunki z Quebeciem.
- Komisja Europejska zaprezentowała plakat mający służyć promocji tolerancji i różnorodności. Różne symbole religijne wpisane w gwiazdę opatrzone zostały napisem „Europa dla wszystkich”. Autorzy plakatu obok krzyża umieścili... sierp i młot.
- Przed wyborami na Ukrainie opozycyjna partia Batkiwszczyna byłej premier Tymoszenko liczy na sojusz z partią UDAR Witalija Kliczki.
- Julia Tymoszenko, skazana na siedem lat więzienia, oskarżyła władze w Kijowie o chęć sfatszowa-

- nia wyborów parlamentarnych i zaapelowała do państw UE o wydanie zakazu wjazdu na jej terytorium osobom, które „zabijają” ukraińską demokrację.
- Tysiące zwolenników skrajnego ugrupowania parlamentarnego Jobbik demonstrowało w Miskolcu, trzecim mieście Węgier, przeciwko Romom, żądając m.in. wprowadzenia segregacji.
- Węgierski rząd szuka radykalne rozwiązanie problemu nielegalnego nabywania ziemi przez Austriaków. W latach 90. wielu Austriaków nabywało grunt na Węgrzech, głównie w celach spekulacyjnych, bez formalnej rejestracji umowy i z pominięciem wymogów prawa. Może chodzić tu nawet o 500 tys. hektarów, głównie w województwach sąsiadujących z Austrią. Jeśli propozycje rządu węgierskiego wejdą w życie, kilka tysięcy Austriaków utraci ziemię i to bez prawa do rekompensat.
- Prezydent Gruzji Saakaszwili mianował na premiera Iwaniszwilego, przywódcę koalicji Gruzjińskie Marzenie, która wygrała wybory parlamentarne.
- Od 28 do 80 tys. ludzi zaginęło w Syrii od początku rebelii przeciwko reżimowi Asada.
- Rebelianci wysadzili w powietrze rurociąg naftowy i gazociąg na północnym wschodzie Syrii.
- Opozycja w Libanie wezwwała rząd, by podał się do dymisji po zabójstwie w zamachu w Bejrucie szefa wywiadu gen. Hassana. Szturmowano m.in. siedzibę premiera. Libańska armia oświadczyła, że jest gotowa podjąć „zdecydowane środki”, by zapobiec chaosowi w kraju.
- Chamis, najmłodszy syn libijskiego dyktatora Kaddafiego, został zabity podczas walk między wojskiem a członkami milicji antyrządowej w Bani Walid, w południowo-wschodniej Libii.
- Francuski parlament uchwalił podatek w wysokości 75 proc. od najwyższych dochodów, zapowiadany w kampanii wyborczej przez obecnego prezydenta Hollande'a.

- Chińska marynarka wojenna przeprowadza ćwiczenia na Morzu Wschodniochińskim w celu zademonstrowania zdolności egzekwowania roszczeń terytorialnych na tym morzu.
- Dwie trzecie Islandczyków poparło w referendum propozycję nowej konstytucji.
- Łotwa planuje dołączyć do unii walutowej na początku 2014 r. – zapowiedział premier Dombrovskis.
- Prezydent Ukrainy Janukowycz zapowiedział, że w 2013 r. ruszy budowa pięciu zakładów, które będą produkować gaz syntetyczny. Inwestycja ma kosztować 3,5 mld dol., ale taka produkcja pozwoli na uniezależnienie Ukrainy od gazu z Rosji.
- Opozycja rosyjska w głosowaniu internetowym wybierała Radę Koordynacyjną, która będzie wypracowywać strategię działania i kierować akcjami protestacyjnymi przeciwników Putina.
- Rosyjski bloger i dziennikarz Jefimow, który w sierpniu zbiegł do Estonii, otrzymał tu azyl.
- Internetowy potentat Google zagroził, że nie będzie łączył swych klientów z witrynami francuskich środków masowego przekazu, jeśli rząd Francji nie przestanie forsować ustawy obciążającej operatorów wyszukiwarek opłatami na rzecz właścicieli mediów.
- Zrzeszenie Żydowskich Studentów we Francji otrzymało od Twittera obietnicę wycofania z tego portalu wszystkich antysemickich wpisów.
- W Belfaście otwarto pierwszą w Irlandii Północnej klinikę aborcyjną. Inicjatywie przeciwnie są zarówno środowiska katolickie, jak i protestanckie.
- Przewodniczący Rady Europejskiej Van Rompuy zaprosił 27 przywódców europejskich do Oslo, gdzie odbędzie się ceremonia wręczenia Pokojowej Nagrody Nobla dla Unii. Tusk się wybiera. □

Marsz dla Życia

– Rządowa ofensywa przeciw prawu naturalnemu jest kontynuowana. Ustawa legalizująca związki homoseksualne, wraz w prawem adopcji przez nie dzieci, będzie przedstawiona w najbliższych dniach na posiedzeniu rady ministrów. Zgromadzenie Narodowe i senat mają wypowiedzieć się za tą obietnicą wyborczą prezydenta François Hollande – powiedział przewodniczący stowarzyszenia Renaissance Catholique, Jean-Pierre Maugandre.

Z inicjatywy Renaissance Catholique, wspólnie z innymi stowarzyszeniami, takimi jak «Katolickie Stowarzyszenie Pielęgniarek i Lekarzy», «sos Najmniejsi», «Pozwólcie im Żyć – Przyszłe Matki», «Nasza Pani Chrześcijaństwa», zorganizowano w Paryżu, Marsz dla Życia, który ma w tym roku szczególne znaczenie. Protest przeciwko planowanym ustawom jest tym bardziej uzasadniony, że 280 socjalistycznych deputowanych reprezentuje jedynie 21

proc. wyborców. Mają oni poparcie 17 deputowanych z partii „Zielonych”, na których głosowało 3,6 proc. Francuzów. System wyborczy nad Sekwaną sprawia, że centrowprawicowa – Unia na Rzecz Ruchu Ludowego i marginalizowany, prawicowy, Front Narodowy, które mają poparcie zdecydowanej większości Francuzów, przegrywają z socjalistyczną mniejszością.

– Rząd, świadom realnego sprzeciwu, nie zgadza się na narodową debatę. Łamiąc zasady etyki i neutralności służby państwowej, ogranicza ją jedynie do szkolnictwa. Rzecznik prasowy rządu, Najat Vallaud-Belkacem, robiła ostatnio propagandę małżeństw homoseksualnych w gimnazjum w Orleanie – podkreśla Jean-Pierre Maugendre. Była to konkretna realizacja wskazań ministra szkolnictwa, Vicenta Peillona, który zaapelował o «wyzwolenie uczniów z wszelkiej

determinacji rodzinnej». Zdaniem obecnego rządu, «to socjalistyczna republika ponosi odpowiedzialność za wychowanie dzieci, a nie ich rodzice, z których część ma zdeterminowane uprzedzenia».

Przeciw takiej polityce, francuscy obrońcy życia, zamieścili w internecie petycję, którą podpisało już kilka tysięcy osób.

22 Marsz na Rzecz Życia też wpisywał się w ten protest. Był on przede wszystkim publiczną modlitwą o Boże wsparcie w walce przeciw obecnym zamachom na zasady prawa naturalnego i przebieganie za grzechy przeciw życiu. Wieczorny marsz z pochodniami przeszedł od bazyliki Matki Bożej Zwycięskiej (Notre-Dame de Victoires) do bazyliki Najświętego Serca (Sacré Coeur) na Montmartrze. Jego zawłaniem był fragment z tekstu narodowych ślubów złożonych w 1781 r.: «W obecności nieszczęść, które nawiedzają Francję i być może jeszcze większych nieszczęść, które jej grożą».

Franciszek L. Ćwik

Wychowawcza księga cmentarza

ks. kan. dr hab. Marian Pokrywka

Listopadowe dni, smętne, poważne, dostojne, ciche... Listopadowe wiatry, co niosą zapach chryzantem, palonych świec... Cmentarze w te dni rozkwitłe kwiatami, rozświetlone tysiącem zniczy... Najpiękniej w te dni wyglądają cmentarze ubrane ludzką pamięcią, o tych, którzy już przeszli próg śmierci.

Cmentarna księga to najpierw lekcja pamięci o tych, którzy byli przed nami. Z ich życia, z ich miłości my jesteśmy. Współczesny świat uczy raczej koncentracji na sobie: nieważne, co było przed nami, nieważne, co będzie po nas. Tak uczy świat. Tymczasem jest niezwykle ważne, aby cztówek był „zakorzeniony” w tradycji rodziny, w tradycji narodu, by pielęgnował w sobie pamięć, by umiał być wdzięczny.

Cmentarz to nie tylko miejsce przeszłości i wspomnień, ale to także miejsce uczące życia. Cmentarz jest doskonałym miejscem, by szukać odpowiedzi

na pytanie: jak żyć, by i nam po tamtej stronie świeciła wiekuista światłość, by i nas ogarnęła wieczna miłość? Jak żyć byśmy mogli spotkać się i być już na zawsze razem z tymi, których Bóg nam podarował, jako męża czy żonę, jako rodziców, jako rodzeństwo, jako przyjaciół... Budowaliśmy tutaj na ziemi dom utkany więzami miłości, a teraz pytamy jak żyć, by przebywać razem w Domu Ojca? Tu na cmentarzu – gdzie jesteśmy wyciszeni i bardziej zamyśleni, jak pewnie w żadnym innym miejscu – łatwiej postawić pytanie: jak żyć? Tu na cmentarzu – gdzie jesteśmy zapewne pokor-

niejszy niż na co dzień, i mądrzejsi w układaniu rzeczy i spraw ważnych – łatwiej szukać odpowiedzi na to fundamentalne pytanie.

Cmentarz uczy. Stusznie podpowiada hiszpańskie przysłowie, że „umarli otwierają oczy żywym”. Świat współczesny odsuwa myśl o śmierci, o tym, co dalej, gdzieś na margines. Tak jakby odsunięcie śmierci z naszych myśli, czy rozmów sprawiło, że człowiek nie umrze. Zagubienie perspektywy śmierci sprawia, że gubi się nam życie. Myśl o śmierci uczy, bowiem odpowiedzialności za życie. Przez pryzmat śmierci ogląda się wszystko, całą doczesność, we właści-

Hollande dzieli Francuzów

Bpłgdan Usowicz

Prezydent Hollande i rządzący socjaliści doprowadzają do coraz większej polaryzacji społeczeństwa.

Pierwszy przykład dotyczy polityki historycznej. Niemal pół wieku po konflikcie w Algierii historia tej wojny nadal dzieli Francuzów. Ostatnio oliwy do pozornie wygasłego ognia dołączył właśnie prezydent Hollande, który oficjalnie skomentował wydarzenia z 17 października 1961 roku w Paryżu. Zdaniem prezydenta miały wtedy miejsce „krwawe represje”, które kosztowały życie Algierczyków „manifestujących prawo do niepodległości”. Hollande złożył też ofiarom hołd pamięci.

W Algierii przyjęto jego słowa bardzo ciepło, choć zauważono, że prezydent nie użył słowa „przepraszam”, czego od lat domagali się algierscy politycy. Gazety piszą o „pozytywnym kroku”. Jednak w samej Francji opinie są co najmniej podzielone. Zwraca się uwagę na kontekst historyczny paryskiej masakry. Trwała wtedy od 7 lat wojna z FLN (Front de libération nationale), na przedmieściach Paryża komisariaty otaczano workami z piaskiem, walki usiłowano przenieść z Algierii do Europy. Wielotysięczny tłum, który 17 października ruszył z Nanterre i innych miejscowości zamieszkałych przez arabskich emigrantów uznano za zagrożenie dla republiki. Policja użyła broni, setki osób pobito, zatrzymano i deportowano. Historycy oceniają liczbę zabitych na od 30 do 200. Dla większości Francuzów była to jednak obrona konieczna ze strony państwa. Od tej pory, żaden poważny polityk, poza komunistami, tej tezy nie ośmielał się podważać. Także we Francji historia stanowi przecież część polityki.

Pewny wyjątek zrobił w 2001 roku nowy wówczas mer Paryża, socjalista Bertrand Delanoë, który na moście św. Michała, gdzie policja miała wrzucać manifestantów do Sekwany, odstąpił tablicę pamiątkową. Hollande poszedł trochę dalej. Centroprawica zwraca uwagę, że oświadczenie prezydenta ma dość merkantylny podtekst. Hollande wybiera się bowiem w grudniu do Algieru z wizytą oficjalną, więc deklaracja ma po prostu przygotować mu lepszy grunt pod rozmowy.

Socjalistom udało się podzielić także społeczeństwo pomysłem wprowadzenia homoślubów. Ostatnio zbuntowała się już przeciw temu cała grupa merów. Mer miasta Sète w departamencie Hérault na południu Francji, Françoise Commines jest kolejnym politykiem, który wywołał oburzenie stowarzyszeń homo. W czasie konferencji prasowej stwierdził, że w legalizacji „małżeństw” homoseksualnych chodzi tylko o interes ekonomiczny: korzystanie z dodatkowych zasiłków, które należą się normalnym

małżeństwom. Nazwał też lesbijki, „gejo-samicami” i zadeklarował, że osobiście nigdy nie będzie udzielał takich ślubów, delegując co najwyżej swoich zastępców.

W sprawie homoślubów coraz więcej organizacji społecznych domaga się też zorganizowania referendum. Coraz śmielej zabiera też głos Kościół. Nie milkną protesty episkopatu Francji. Ostatnio wspólne komunikaty wydało 10 księży biskupów zachodniej Francji i 6 ks. biskupów regionu Normandii. Piszą w nich m.in.: „Potwierdzamy, że byłoby czymś bardzo ryzykownym i niebezpiecznym zmienianie kodeksu cywilnego dotyczącego małżeństwa. Jest czymś nierozsądnym uderzać w instytucję małżeństwa nie biorąc pod uwagę groźnych konsekwencji dla równowagi życia rodzinnego i jasności pochodzenia dziecka (...). Tego typu decyzji, powodującej prawdziwe rozdarcie cywilizacyjne, nie może uzasadniać się jedynie zasadami równości i niedyskryminacji”. Francuscy biskupi domagają się zorganizowania debaty publicznej, która umożliwiłaby wszystkim obywatelom zastanowić nad tym poważnym problemem i wyrazić swoją opinię.

Opór wobec homo-pomysłów widać także w temacie adopcji dzieci przez homoseksualistów. Według sondażu przeprowadzonego przez instytut IFOP, 52 procent Francuzów jest przeciwnych adopcji dzieci przez związek osób tej samej płci. Jeszcze rok temu, 58 proc. mieszkańców Francji opowiadało się za taką adopcją. Zdaniem specjalistów, zmiany opinii są spowodowane m.in. aktywną działalnością stowarzyszeń pro-life i postawą Kościoła. Może nie wszystko jeszcze stracone? □

fot.T. Różycki

wych barwach i we właściwej proporcji.

Cmentarz uczy nie tylko odpowiedzialności za życie doczesne, ale otwiera na perspektywę życia wiecznego. Jan Paweł II w rozmowie z Vittorio Messoriem ze smutkiem stwierdził, że „człowiek dzisiejszej cywilizacji jest w jakiś sposób niewrażliwy na «sprawy ostateczne»”, że „eschatologia stała się poniekąd obca współczesnemu człowiekowi”. Natomiast Benedykt XVI stawia pytanie: „czy mężczyźni i kobiety tej naszej epoki są jeszcze spragnieni życia wiecznego? Czy może doczesna egzystencja stała się jedynym horyzontem?” Zapewne przyczyn niewrażliwości na „sprawy ostateczne” jest wiele, ale niewątpliwie należy je upatrywać m.in. w sekularyzmie, w postawie konsumpcyjnej nastawionej na używanie dóbr tego świata. Zsekularyzowana kultura uczyniła ze śmierci tabu.

Cmentarz uczy patrzeć dalej niż ziemski

horyzont, dalej niż płyta grobu... Nad grobem sprawdza się wiara. Śmierć nie kończy spotkań, rozmowy, ona je tylko przenosi w inny wymiar. Jezus daje niezawodną nadzieję na życie poza granicą życia. Więcej, On tam na nas czeka. To perspektywa wiary sprawia, że jesteśmy najbliższymi zmarłym, że możemy im nieść konkretną pomoc w postaci naszej modlitwy. W modlitwie zwracamy się do Boga, który jest Panem życia i śmierci. Przypomina tę prawdę Katechizm Kościoła Katolickiego, w którym czytamy, że „Kościół od początku czcił pamięć zmarłych i ofiarował im pomoce, a w szczególności Ofiarę Eucharystyczną, by po oczyszczeniu mogli dojść do uszczęśliwiającej wizji Boga” (nr. 1032). W innym miejscu Katechizm zwraca uwagę, że „nasza modlitwa za zmarłych nie tylko może im pomóc, lecz także sprawia, że staje się skuteczne ich wstawiennictwo za nami” (nr 958).

ciąg dalszy na str. 11

Między młotem a kowadłem

ciąg dalszy ze str. 7

Rosja bez ryzyka tranzytu, stabilnie i bez przerw będzie transportować gaz na Zachód. Tradycyjne szlaki przez Polskę i Ukrainę przechodzą do historii. Jednocześnie Rosja będzie mogła szachować Zachód. Wspólnie z Niemcami stała się najmocniejszym graczem w Europie. Szefem gazowego konsorcjum jest niemiecki menadżer Mattias Warnig (wcześniej wysoki funkcjonariusz wywiadu). Został przez Putina udekorowany najwyższym odznaczeniem rosyjskim – Orderem Honoru. Zbliżenie Berlin – Moskwa jest zagrożeniem dla Polski. I to niezależnie od tego, że Warszawę z Berlinem łączy obecność w Unii Europejskiej. Zresztą i tak pierwsze skrzypce grają w niej Niemcy, my zaś „rzępolimy” w drugim szeregu orkiestry unijnej.

Polska położona jest nadal między młotem a kowadłem, między Niemcami a Rosją. Amerykański politolog George Friedman, autor wydanej niedawno w Polsce książki pt. „Następna dekada. Gdzie

byliśmy i dokąd zmierzamy”, uważa, że Polska powinna zrewidować swoją strategię. Raczej powinna stać się amerykańskim klinem wbitym między Niemcy a Rosję, nie zaś opierać się na jednym z tradycyjnych wrogów. Friedman pisze: *Chcicie być sojusznikiem Niemiec? Życzę powodzenia, ale pamiętajcie o historii. Gdy Niemcy i Rosja się zaprzyjaźniły, Polska zawsze miała bóle brzucha.*

Zakończmy drobnym przykładem. Pociągami ze Szczecina do Berlina jedzie się 2 godziny (135 km). Z Wrocławia do Berlina jedzie się 5 godzin, jest to odległość 310 km. Rok temu kanclerz Merkel i premier Tusk zapowiedzieli, że zmodernizują kolej na polsko-niemieckim pograniczu. Dzięki unijnym dotacjom i niebagatelnym własnym nakładom Polska zmodernizowała wszystkie prowadzące do granicy niemieckiej tory, podkłady kolejowe, założono super nowoczesną trakcję elektryczną, zbudowano nowe wiadukty i przejazdy kolejowe. Na trasie od Wrocławia i Szczecina do granicy pociągi mogłyby jechać z prędkością 160 km na godzinę. Ale... nie jadą. Nie jadą ponieważ tory kończą się na granicy z Niemcami. Ci bowiem w ogóle nie wzięli się jeszcze do modernizacji. Obiecują, że ich prace skończą się dopiero za 4 lata. Na razie – mimo umowy – do prac nawet nie przystąpili. Przez opóźnienia ze strony Niemców – polskie pogranicze jest odcięte od Europy. Czy tak postępuje sojusznik? Tak postępuje silny i butny.

Nie nawotuję do czarowidztwa. Trzeba jednak chuchać na zimne, patrzeć innym na ręce, nie zaś prowadzić politykę samouspokojania, że w unijnej wspólnocie wszystko, przez wiele jeszcze lat, toczyć się będzie jak w kochającej rodzinie. Ani to rodzina, ani to żadne kochanie. Nic nie jest dane raz na zawsze, wszystko może jeszcze się zmienić i wówczas, jak przestrzega amerykański politolog *Polska znowu będzie miała bóle brzucha.* □

Jerzy Klechta

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Mecz Polska-Anglia rozegrano „na raty”. Z powodu deszczu i kłopotów z zamknięciem dachu nad stadionem (nie było, komu podjąć decyzji), mecz przesunięto o jeden dzień. Polacy zaprezentowali się lepiej, ale mecz eliminacyjny zakończył się wynikiem 1:1. Gola dla Polski strzelił obrońca Torino Kamil Glik.

☺ 8 kolejka ekstraklasy: Górnik Zabrze – Korona Kielce 2:0, KGHM Zagłębie Lubin – Lech Poznań 0:1, PGE GKS Bełchatów – Podbeskidzie Bielsko-Biała 2:1, Piast Gliwice – Widzew Łódź 1:2, Wisła Kraków – Jagiellonia Białystok 0:0, Lechia Gdańsk – Śląsk Wrocław 2:3, Polonia Warszawa – Ruch Chorzów 2:1, Pogoń Szczecin – Legia Warszawa 3:0. W tabeli Legia wyprzedza wyprzedza o 1 punkt Lecha i o 2 Górnika Zabrze, Śląsk Wrocław i Widzew Łódź.

☺ Flota Świnoujście po przegranej u siebie w 13. kolejce I ligi piłkarskiej z Cracovią 1:2 zakończyła serię 19 kolejnych meczów bez porażki! Dzięki zwycięstwu krakowski zespół awansował na drugie miejsce w tabeli, ale Flota i tak ma 8 punktów przewagi. Inne wyniki 13 kolejki I ligi: Arka Gdynia – Olimpia Grudziądz 0:1, GKS Katowice – Okocimski KS Brzesko 1:2, Stomil Olsztyn – Miedź Legnica 1:2, Dolcan Ząbki – GKS Tychy 0:1, ŁKS Łódź – Sandecja Nowy Sącz 3:2, Warta Poznań – Polonia Bytom 2:1, Bogdanka Łęczna – Termalica Białystok-Bet Nieciecza 1:0, Kolejorz Stróża – Zawisza Bydgoszcz 2:1.

☺ Polacy za granicą. Matecki pomógł swojej drużynie w odniesieniu zwycięstwa w lidze tureckiej. Eskisehirspor pokonał Karabuk-

spor 5:2 (2:1), a Polak strzelił jednego z goli. Lewandowski strzelił dla Borussi w przegranym meczu 1:2 z Schalke Gelsenkirchen. Boruc zadebiutował w barwach beniaminka piłkarskiej ekstraklasy Anglii – Southampton, do którego trafił we wrześniu. Polski bramkarz wystąpił w przegranym przez jego zespół 1:4 wyjazdowym meczu z West Ham United. Bramkarz Arsenalu Londyn i reprezentacji Polski Fabiański będzie musiał poddać się operacji więzadła stawu skokowego.

☺ Chambery Savoie NB przegrało z Vive Targi Kielce 26:36 (15:18) w meczu 4. kolejki Ligi Mistrzów piłkarzy ręcznych. Dla mistrzów Polski była to czwarta z rzędu wygrana w tych prestiżowych rozgrywkach i objęcie pozycji lidera grupy C.

☺ Rewanżowy mecz o trzecie miejsce w żużlowej Enea Ekstralidze pomiędzy Stelmetem Falubazem i Unibaksem Toruń – zakończył ligowy sezon 2012. Spotkanie było emocjonujące i dopiero ostatni wyścig zdecydował o brązowym medalu Unibaxu Toruń, który pokonał Stelmet Falubaz w Toruniu 50:40, a w rewanżu uległ 41:49. Przypominajmy, że złoto trafiło do Tarnowa.

☺ Akşam Unia Oświęcim we własnej hali pokonała lidera ligi hokejowej – Ciarko PBS Bank Sanok 4:2 (1:0, 2:2, 1:0). W ekipie gości zagrał po raz pierwszy Wojtek Wolski z NHL, ale nie zachwyił. Pozostałe wyniki: GKS Tychy – Zagłębie Sosnowiec 8:4 (2:1, 2:0, 4:3), Comarch Cracovia – GKS Katowice 4:2 (0:0, 2:1, 2:1).

☺ Agnieszka Radwańska poznała rywalki w grupowej fazie mistrzostw WTA. Polka trafiła

do grupy białej, gdzie znalazły się również: Szarapowa, Kvitová i Errani. Na otwarcie „Isia” pokonała Czeszkę Kvitovą 6:3, 6:2.

☺ Polski tenisista Jerzy Janowicz awansował o dziesięć pozycji w rankingu ATP i tym samym wyprzedził w zestawieniu Łukasza Kubota, stając się aktualnie najwyższym sklasyfikowanym polskim zawodnikiem. Pochodzący z Łodzi 22-letni Janowicz zajmuje obecnie 64. miejsce (682 pkt.), co jest najlepszym wynikiem w jego całej karierze. Kubot pozostał na lokacie nr 67 (675 pkt.).

☺ Katarzyna Pawłowska (UKS Limaro Kórnik) zdobyła brązowy medal w konkurencji omnium (wielobój) w mistrzostwach Europy w kolarstwie torowym, które zakończyły się w litewskim Poniewieżu.

☺ Hołowczyc z powodu awarii samochodu nie ukończył 5. etapu Rajdu Maroka. Przygoński dojechał do mety na ósmej pozycji.

☺ Siatkarze PGE Skry Bełchatów pokonali 3:1 (25:18, 25:17, 16:25, 25:17) Al-Arabi Dauha (Katar) i awansowali do półfinału klubowych mistrzostw świata.

☺ Złoty medalista Igrzysk XXI Olimpiady w Montrealu w 1976 r. Janusz Gerard Pyciak-Peciak wybrany został w Buenos Aires na dyrektora sportowego Międzynarodowej Unii Pięcioboju Nowoczesnego (UIPM).

☺ Szefowie komitetów olimpijskich Polski i Słowacji oraz prezydent Krakowa podpisali list intencyjny w sprawie organizacji zimowych igrzysk w 2022 roku. Do tego czasu miałby powstać m.in. tunel kolejowy pod Tatrami i zostałaby dokończona budowa (che, che)... „zakopianki”. □

Point route

Où en est l'état des routes et des autoroutes dans notre beau pays, entre Bug et Oder ?

À quelques unités près, la Pologne compte à l'heure actuelle un peu plus de 1 200 kilomètres d'autoroutes ou – dans une variante plus optimiste – un peu moins de 1 300, cela dépend si l'on considère que le verre est à moitié vide ou à moitié plein. De même, pour les voies rapides, il y en a un peu plus de 950 kilomètres – ou un peu moins de 1 000. Grosso modo, en arrondissant largement, cela fait quelque 2 300 kilomètres de voies express ou à caractère autoroutier sur lesquelles l'automobiliste polonais ou le touriste peut rouler tranquillement, rapidement, en principe en toute sécurité, sans perdre de temps à traverser des villes et des villages semés de feux tricolores ou à suivre des camions sur des kilomètres pendant des heures sans pouvoir les dépasser, sans devoir faire preuve d'une extrême vigilance de tous les instants pour éviter les ornières et les nids de poule. Tout kilomètre d'autoroute ou de voie rapide supplémentaire donne à notre pays une image plus moderne et le fait avancer dans le progrès de la civilisation auquel il aspire et dont il peut s'enorgueillir. 2 300 kilomètres, c'est peu et c'est beaucoup. C'est peu, car un pays comme le nôtre devrait en avoir beaucoup plus. Il devrait même y en avoir au total 7 300 kilomètres, dont 2 000 d'autoroutes et 5 300 de voies rapides. C'est en tout cas ce qu'avait prévu le gouvernement polonais, il y a tout juste trois ans, dans une décision ambitieuse prise le 20 octobre 2009. Le calcul de la différence est simple, cela fait un déficit de 5 000 kilomètres – 700 d'autoroutes et 4 300 de voies rapides. C'est également peu, comparé à la petite Slovaquie voisine qui a fait un gros effort dans les infrastructures, ce qui lui a permis d'attirer beaucoup d'entreprises du secteur automobile, comme Peugeot qui a finalement choisi ce pays pour s'installer, au détriment de la Pologne. Mais c'est aussi beaucoup – enfin, pas mal – compte tenu de la situation de départ. Je l'ai déjà raconté dans ces mêmes colonnes de la *Page des Francophones*. Les routes et autoroutes ont toujours été le serpent de mer de la Pologne d'après-guerre. Tous les gouvernements ont toujours promis des centaines ou des milliers de kilomètres de bitume bien lisse et bien roulant, mais tout cela tombait à chaque fois à l'eau et, pour des raisons mystérieuses, les kilomètres disparaissaient sous des mètres de terre ou de sable. Tous ceux qui sont passés un jour par Świecko pour entrer en Pologne et ont suivi la route en direction de Poznań ont pu observer, sur les côtés, des trouées dans la forêt qui faisaient penser qu'un jour on avait commencé ici ou là des travaux et qu'ils avaient été suspendus *sine die*, voire *in vitam aeternam*. Le spectacle était désolant et nous faisait pester, car il nous fallait couvrir la distance jusqu'à Varsovie sur quelque chose du niveau d'une départementale française. Parti de l'état plus ou moins végétatif que l'on a pu observer de visu pendant des années et des années, on est quand même arrivé à une situation que l'on peut qualifier d'honorable, avec les mentions « peut mieux faire » et « ne pas relâcher les efforts

dans les prochaines années ». Merci à l'Euro 2012 qui a mis les dirigeants politiques au pied du mur. En arriver là n'a pas été de tout repos, comme je l'ai conté par le menu, mais nous y sommes. Qu'est-ce qui nous intéresse le plus dans ces 2 300 kilomètres existants ? Pour ceux qui viennent de l'Europe occidentale, le plus important est l'autoroute A2 qui relie d'une seule traite l'Oder à Varsovie. C'est épatant, car autrefois c'était le maillon faible en venant par exemple de Paris. Maintenant, on peut avaler les 454 kilomètres en quatre heures avec les arrêts aux péages, sans compter les arrêts détente. Le temps d'autrefois est presque divisé par deux. Au-delà de la capitale, en direction de la frontière avec la Biélorussie, il y a déjà une portion de 20 kilomètres en service. Dans le sud, entre la frontière allemande à Jędrzychowice, près de Zgorzelec, et Cracovie, il y a 420 kilomètres d'autoroute sans interruption. L'A4 continue au-delà sur une vingtaine de kilomètres et il y en a encore 7 à Rzeszów. L'A2 et l'A4 sont les deux plus importants axes de pénétration et drainent la circulation de l'Europe occidentale vers l'Europe orientale – Russie et Ukraine, et vice-versa. Le parent pauvre, c'est l'A1, dite « autoroute de l'ambre », qui part de Gdańsk pour rejoindre la frontière tchèque. L'existant, c'est la portion Gdańsk-Toruń et un petit bout vers le sud à partir de Katowice. À terme, elle devrait couper l'A2 vers Łódź. Que nous réserve l'avenir ? D'ici 2015 – mais c'est le ministre qui le dit –, il y aura 474 kilomètres d'autoroutes et 335 kilomètres de voies rapides supplémentaires. Normalement, d'ici la fin de l'année 2013, l'A4 devrait être prolongée jusqu'à Tarnów, peut-être jusqu'à Dębica ou même Rzeszów, tandis que des petits bouts de l'A1 devraient être mis en service, notamment entre Toruń et Łódź. Mais tout cela n'est que conjecture de journalistes qui, depuis le temps, peuvent prendre leurs désirs pour des réalités ! □

Autoroute A4 (Rzeszów Północ – Rzeszów Wschód)

Wychowawcza księga cmentarza

ciąg dalszy ze str. 9

Podczas obrzędu chrztu świętego szafarz sakramentu, przekazując rodzicom dziecka i rodzicom chrzestnym światło paschału – symbol Chrystusa zmartwychwstałego – kieruje do nich słowa: „Podtrzymywanie tego światła powierza się wam, rodzice i chrzestni, aby wasze dzieci, oświecone przez Chrystusa, postępowały zawsze jak dzieci światłości, a trwając w wierze, mogły wyjść na spotkanie przychodzącego Pana razem z wszystkimi Świętymi w niebie”. Perspektywa wychowania musi, zatem sięgać dużo dalej niż ziemski horyzont. Jakież to ważne, aby rodzice uczyli dzieci czytać księgę cmentarza,

a więc by uczyli właściwego spojrzenia na życie i na śmierć, nie tylko w pierwsze dni listopada. Wciąż aktualne pozostaje mądre wezwanie ks. Jana Twardowskiego: „Śpieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą...” Chodząc w te dni cmentarnymi alejkami uczmy się kochać, bo tylko ten, kto kocha, naprawdę żyje... □

ks. kan. dr hab. Marian Pokrywka

1. *Przekroczyć próg nadziei* s. 139; 2. *Rozważanie przed modlitwą niedzielną „Najgłębsza prawda o śmierci i życiu wiecznym”* (Watykan, 2.11.2008). OR 30:2009 nr 1 s. 55.

Pokojowa Nagroda Nobla

W czasie gdy Europę i społeczeństwa takich państw jak Grecja, Hiszpania, Włochy, Portugalia czy Irlandia doświadczają niespotykanego od prawie stu lat kryzysu ekonomicznego, wynikającego z wprowadzenia w Unii wspólnej waluty – euro i dopuszczenia do niekontrolowanej, spekulatywnej działalności sektora bankowego, norwescy jurorzy Pokojowej Nobla fundują urzędnikom z

Brukseli... Pokojową nagrodę za 2012 rok. Laureatem Pokojowej Nagrody Nobla została w tym roku... Unia Europejska(!), która „... od 60 lat decydująco przyczynia się do procesu pokoju, pojednania, demokracji i praw człowieka w Europie” – głosi werdykt norweskiego Komitetu Noblowskiego. Nagroda wynosi ok. 930 tys. euro. Zamiast komentarza doniesienia z... Lizbony. □

Zamieszki w Lizbonie

W Lizbonie, pod siedzibą parlamentu, doszło ostatnio do ostrych starć demonstrantów z policją. W prawie 3-tysięcznym zdesperowanym tłumie przeważali młodzi członkowie tzw. ruchu oburzonych, a także bezrobotni.

Zamieszki poprzedziło stworzenie kordonu, którym manifestanci otoczyli budynek parlamentu. Później protestujący przenieśli się też pod zlokalizowaną nieopodal parlamentu siedzibę premiera Portugalii, gdzie doszło do kolejnych zamieszek.

Manifestanci domagali się natychmiastowej dymisji rządu socjaldemokraty Pedra Passosa Coelho, a także zerwania umowy zawartej przez Portugalię z Międzynarodowym

Funduszem Walutowym (MFW) i Unią Europejską.

Głównym powodem pojawienia się manifestantów pod parlamentem był ogłoszony w poniedziałek (15 października) wieczorem przez ministra finansów Vítor Gaspára projekt budżetu na 2013 r. Dokument przewiduje m.in. drastyczne oszczędności w wydatkach publicznych, a także zwolnienia w administracji państwowej oraz podwyżkę podatków.

W zawartej w maju ubiegłego roku umowie kredytowej Portugalia w zamian za 78 mld euro pomocy ze strony MFW i UE zobowiązała się do naprawy swoich finansów publicznych oraz surowego programu oszczędnościowego. □

Tusk gnał do Lisa i Olejnik 140 km/h

Jak donosi „Fakt”, limuzyna premiera pędziła po ulicach Warszawy 140 kilometrów na godzinę, na dodatek bez włączonej sygnalizacji dźwiękowej i świetlnej.

Poparcie dla rządu i premiera spada w zastraszającym tempie. Sytuację stara się więc ratować osobiście Tusk za pomocą... propagandystów. Właśnie po to urządził sobie rajd po występujących mu się programach telewizyjnych.

Premier po raz pierwszy od dość dawna przyjął zaproszenia do dwóch audycji telewizyjnych – „Kropki nad i” w TVN24 i „Tomasz Lis na żywo” w TVP2. Niestety oba jednego dnia, tymczasem są one nadawane jeden po drugim, Tusk miał więc za mało czasu, aby przebieść się między siedzibami telewizji w sposób normalny.

Problem rozwiązali więc funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu. Według „Faktu” limuzyna Tuska, prowadzona przez BOR-owca pędziła przez stolicę aż 140 kilometrów na godzinę. Na dodatek rządowa

kolumna jechała bez włączonych „kogutów”. Mimo to w pobliżu trasy „rajdu” nie znalazł się akurat żaden patrol policji, czy straży miejskiej, aby zatrzymać piratów.

Tabloid ocenia, że gdyby zwykły kierowca chciał powtórzyć w mieście taki wyczyn, musiałby się liczyć z wysokim mandatem – co najmniej 500 zł za trzykrotne(!) przekroczenie prędkości i kolejne 500 zł za przejechanie na czerwonym świetle(!), a także co najmniej 16 punktami karnymi w prawie jazdy. □

Kolejna białoruska wpadka Sikorskiego

Polskie MSZ wystąpiło listami podatkowe deklaracje podatkowe do około 30 białoruskich opozycjonistów. Może ich to narazić na represje reżimu Łukaszenki. To kolejna taka wpadka resortu – pisze „Rzeczpospolita”.

W ubiegłym roku białoruski opozycjonista Aleś Bialacki został skazany na podstawie polskich dokumentów finansowych przekazanych białoruskim władzom. Teraz znów popełniono podobną wpadkę.

Listy poleczone wysłano w lutym, trafiły m.in. do osób, które w wyborach prezydenckich startowały przeciw Łukaszence. „Rzeczpospolita” dodaje, że część przesyłek dotarła do adresatów w stanie naruszonym. □

Oświadczenie Prezydium KEP

W związku z toczącą się społeczną dyskusją i próbami wywierania nacisku na posłów, jakie miały miejsce przy okazji prac Sejmu RP nad nowelizacją obowiązującej ustawy o planowaniu rodziny, ochrony płodu ludzkiego i warunkach przerywania ciąży, Prezydium Konferencji Episkopatu Polski przypomina o konieczności poszanowania wolności sumienia posłów i senatorów podczas głosowania w parlamencie. Kościół broni godności i prawa do życia

każdego człowieka, w tym wszystkich osób niepełnosprawnych, a także nienarodzonych dotkniętych wadami genetycznymi. Dlatego z uznaniem przyjmuje prace nad wykreśleniem części zapisu wspomnianej ustawy tak, by pozwoliła uchronić życie osób z zaburzeniami genetycznymi. Mowa tu o dzieciach z zespołem Downa, Turnera, Retta i innymi z grupy ponad 20 tys. znanych schorzeń genetycznych. Osoby te są cenne dla dobra każdego społeczeństwa, stąd ważne

jest tworzenie dla nich oraz dla ich rodziców jak najbardziej przyjaznego klimatu społecznego. Dzieci ze schorzeniami genetycznymi mają prawo do tego, by – tak jak wszyscy inni ludzie – urodzić się i żyć wśród nas, by kochać i być kochanymi.

Kościół nie stanowi prawa w Polsce, ale domaga się pełnego poszanowania wolności sumienia parlamentarzystów w głosowaniach. Wyraża też wdzięczność wszystkim, którzy bronili i będą bronić życia od poczęcia do naturalnej śmierci. □

† Ks. Abp Józef Michalik
Przewodniczący KEP

Do Trybunału Konstytucyjnego

Jeżeli Sejm przegłosuje wysokość odpisu od podatku na Kościół bez porozumienia z nim, ten złoży skargę konstytucyjną – donosi „Rzeczpospolita”.

Sekretarza generalnego episkopatu bpa Wojciecha Polaka zdziwiła wypowiedź Donalda Tuska. Premier mówi, że w związku z tym, że Kościół i rząd nie mogą się porozumieć ws. wysokości odpisu od podatku, który ma zastąpić Fundusz Kościelny, sprawę powinien rozstrzygnąć Sejm. Jak zaznacza duchowny, rząd zgodził się na tryb rozmów, który wynika

z konstytucji oraz konkordatu i wymaga, by ustawę poprzedziła umowa rząd-episkopat. Pójście inną drogą będzie niekonstytucyjne, co zauważył sam premier – mówi bp Polak.

Rząd może przedstawiać Sejmowi projekty niekonstytucyjne, ale rolą parlamentu jest nie uchylać takich projektów. Gdyby jednak tak się stało, gdyby nie zostały zachowane artykuły konstytucji i konkordatu, Kościół wniesie do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z nimi ewentualnej ustawy – podkreśla bp Polak.

Jak przypomina „Rzeczpospolita”, w czasie rozmów o wysokości odpisu od podatku, strona kościelna zeszła z początkowo proponowanego 1% do 0,5–0,6%, rząd obstaje przy 0,3% □

Europa nagradza obrońców życia

Polska Federacja Ruchów Obrony Życia została uhonorowana Europejską Nagrodą Obywatelską. Ta nagroda to zachęta do promowania w Europie wartości, które głosi ten ruch – powiedział w europoseł PiS Konrad Szymański, inicjator przyznania wyróżnienia.

Jak poinformowała Polska Federacja Ruchów Obrony Życia, Parlament Europejski nagrodił ją za „aktywność dającą konkretny wyraz wartościom wynikającym z Karty Praw Podstawowych UE”. Federacja skupia 130 organizacji prolife, od parafialnych po ogólnopolskie. „Chcielibyśmy, aby Unia Europejska była ostrożna, aby wstrzymywała się od działań, które mogłyby być odebrane w niektórych państwach członkowskich, jako działania konfrontacyjne wobec wartości tradycyjnej rodziny, wobec inspiracji chrześcijańskiej w Europie” – powiedział Szymański, który starał się o nagrodzenie Federacji.

Prezes Federacji Paweł Wośki odbierając wyróżnienie wyraził

nadzieję, że „jednoznaczny głos w obronie życia wszystkich ludzi od samego momentu poczęcia, bez względu na stan zdrowia i wiek, będzie w Parlamencie Europejskim słyszany i brany pod uwagę”. „Mam nadzieję, że nagrodzeni Europejską Nagrodą Obywatelską będziemy poważnym partnerem, zyskamy pewien autorytet” – dodał.

Parlament Europejski ufundował Europejską Nagrodę Obywatelską w 2008 r., aby uhonorować Europejczyków zasłużonych w promowaniu lepszego zrozumienia i ściślejszej integracji obywateli i państw członkowskich. Nagroda przyznawana jest również ludziom i organizacjom ułatwiających ponadnarodową współpracę w ramach Unii Europejskiej. □

Polacy za ochroną życia

80 proc. Polaków za ochroną życia niezależnie od okoliczności

Aż 80 proc. Polaków uważa, że zawsze i niezależnie od okoliczności ludzkie życie powinno być chronione od poczęcia do naturalnej śmierci. Jest to o 10% więcej niż w 2007 r. – wynika z badań, które w styczniu br. przeprowadziły wspólnie Centrum Myśli Jana Pawła II z „Rzeczpospolitą”. Z 52 do 46% spadła akceptacja dla jednego z warunków dopuszczalności aborcji przewidzianego w obowiązującej ustawie – gdy dziecko ma się urodzić upośledzone. Przybyło natomiast przeciwników tego zapisu – z 31 do 35%.

Z badania wynika, że 77% pytanym akceptuje jednak przerywanie ciąży, gdy zagrożone jest życie matki, a 64% – gdy zagrożone jest jej zdrowie. O 4 punkty procentowe (do 69%) wzrosło przyzwolenie na aborcję, gdy ciąża jest wynikiem gwałtu. Polacy są natomiast przeciwni aborcji z powodu trudnej sytuacji materialnej kobiety (76%, spadek o 3%), której nie dopuszczają obecne przepisy. □

„Z dawna Polski Tyś Królową...”

A od dziesięciu lat i w Bazylice Notre-Dame de Fourvière w Lyonie.

Sanktuaria Maryjne są jak dom Matki. Miejsce zatrzymania się i odpoczynku w drodze, która prowadzi do Chrystusa” – Papież Jan – Paweł II

Takim sanktuarium jest Bazylika Notre Dame de Fourvière, najważniejszy kościół w Lyonie i w diecezji lionńskiej, w którym od 10 lat czczony jest, w pięknej kaplicy, obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. W 2002 r. został on poświęcony przez Jana Pawła II i przywieziony z Jasnej Góry przez Polaków, mieszkających w Lyonie. Tak bliski nie tylko Polonii lionńskiej i wierzącym Francuzom, ale również pielgrzymom przybywającym do Lyonu, niemal z całego świata.

7 października, w uroczystość MB Różańcowej, kościół lionński zgromadził tłumy Polaków i Francuzów, na dorocznej pielgrzymce do Matki Najświętszej. To tutaj zatrzymywali się przypadkowi turyści, słysząc piękne polskie śpiewy: «Z dawna Polski Tyś Królową», «Jest zakątek na tej ziemi», «Bogurodzica».

Lyon jest wyjątkowym miastem we Francji, w którym Maryja czczona jest w sposób szczególny. 15 sierpnia, 8 września, 8 grudnia są to piękne święta, w których udział biorą mieszkańcy i władze miasta. Lionńczycy przychodzą od wieków na wzgórze Fourvière, bo Maryja wiernie ochrania miasto i błogostawi mieszkańcom z Bazyliki. XIX-wieczna świątynia jest kościołem wotywnym, wzniesionym Matce Bożej w hołdzie za uratowanie Lyonu od wojen i chorób.

7 października lionńska świątynia przemieniła się w świątynię «polską», w której królował język polski i rozbrzmiewały

polskie śpiewy, a ołtarz ozdobiony był białoczerwoną dekoracją z kwiatów i kolorami papieskimi. Ale najważniejszym wydarzeniem w tym dniu na Fourvière było przyjęcie przez parafię polską relikwii bł. Jana Pawła II, dzięki staraniom proboszcza, ks. Tadeusza Smiecha, który nawiązał kontakt z kard. Stanisławem Dziwiszem w Krakowie.

Ten symboliczny moment nastąpił podczas Mszy św., która była ukoronowaniem naszej 10. pielgrzymki do świątyni, gdzie spotkały się ND de Forvière i MB Częstochowska.

O godz. 15 została odprawiona uroczysta Msza św. – sprawowana w języku polskim i francuskim – pod przewodnictwem ks. wicerektora pmk Krystiana Gawrona, w asyście ks. Tadeusza Hołki, proboszcza polskiej parafii w Grenoble, ks. Pawła Witkowskiego, wikariusza parafii polsko-francuskiej w Lyonie i ks. Tomasza Tobysa z Saint Vallier (Les Gautherets). W uroczystej procesji został wniesiony relikwiarz Jana Pawła II i złożony przez ks. Pawła na ołtarzu głównym. Dlatego ks. wicerektor powiedział, że Jan Paweł II jest z nami obecny

KRZYŻÓWKA O ZWIĄZKU POMIĘDZY PRAWDĄ A KŁAMSTWEM

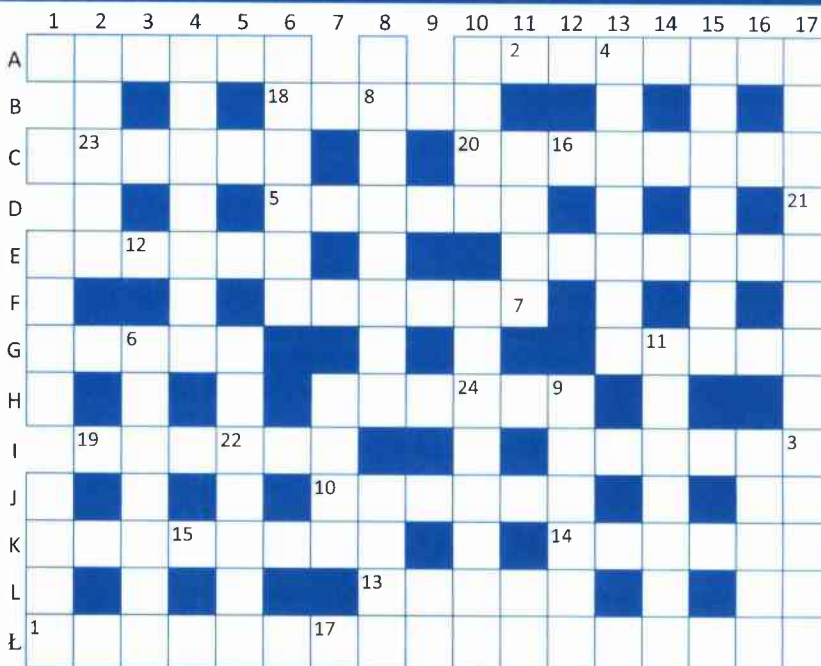
PROPONUJE: M.D.

Poziomo: A-1. Wykonywana praca. A-10. Antonim prawdy. B-6. Część kończyny dolnej. C-1. Fraza. C-10. Osoba wypowiadająca się w czyimś imieniu. D-6. Padlinożerny drapieżnik z rodziny psów. E-1. Warsztat tkacki. E-11. Wyraz pełniący wobec rzeczownika funkcję określającą (przydawka). F-6. Napętnianie butelek płynem. G-1. Proces uzyskiwania metalu w piecu hutniczym. G-13. Zatoka M. Czerwonego. H-7. Tkanina o delikatnej fakturze, bardzo cienka i przezroczysta. I-2. Antonim kłamstwa. I-12. Działo. J-7. Przyjmowanie towaru od dostawcy. K-1. Spodnia odzież. K-12. Szttywne podłoże opakowania towaru przygotowanego do transportu. L-8. Rodzicielka. Ł-1. Straganiarka. Ł-12. Przyroda.

Pionowo: 1-E. Popularna „mata czarna”. 1-J. Zepsute jajko. 2-A. Rodzaj odznaczenia. 3-G. Pocisk okrętu podwodnego. 4-A. „Płonie ..... i szumią knieje”. 5-G. Najniższa, całkowicie lub częściowo podziemna kondygnacja budynku. 6-A. Osoba przygotowywana do wykonywania obowiązków prokuratora. 7-H. Batalion krócej. 8-A. Wierzchnia warstwa podłogi. 8-J. Figura karciana. 10-A. Antonim nagrody. 10-F. Zbiór norm zachowania, zwyczajów i form towarzyskich (savoir-vivre). 11-C. W kuchni pod kranem. 12-H. Gatunek doszczętnie (niestety!) wytępionego dzikiego konia 13-A. Wielka i ciężka maszyna (dawniej była „oblężnicza”). 14-G. Całość, kompleks, zestaw. 15-A. Grafo-mania, kiepski utwór literacki, szmira. 16-I. Rodzaj potrawy z surowej polędwicy wołowej. 17-A. Gatunek walenia z rodziny delfinowatych. 17-F. Połudnowoamerykański udomowiony ssak parzystokopytny z rodziny wielbłądowatych. □

Litery z pół ponumerowanych utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Rozwiązanie krzyżówki z numeru 33/2012 GK: ROZEŁKAŁA SIĘ JESIEŃ ŁZAMI DŹDŻU MĘTNEMI.

Pionowo: kanarek, konto, uznanie, niesmak, Niobe, łupinka, kielnia, Emaus, agora, nosze, saper, deseń, opaty, lodołom, finezja, antyk, surogat.

Pionowo: tkanie, mnożenie, Angola, zieleń, koneksje, nièce, las, Rumun, Dar, kukła, łęg, aksjomat, zasięg, piasta, pitkarze, rżysko. □

w tej 10. pielgrzymce do MB Częstochowskiej w Lyonie. Myślę, że również ta obecność sprawiła, że liturgii towarzyszył wyjątkowo podniosły nastrój.

Temu wyjątkowo wzruszającemu nabożeństwu towarzyszyły pieśni Maryjne w wykonaniu chóru «Polonium», pod dyr. Stanisława Rypienia. Nie mogło zabraknąć sztandaru polskiej parafii, otoczonego, jak zawsze, gromadką dzieci w strojach krakowskich.

Ks. wicerektor w pięknej homilii, która była hołdem dla Matki Najświętszej, oparł się na nauczaniu Jana Pawła II, Benedykta XVI, kard. Stefana Wyszyńskiego - Prymasa Tysiąclecia, Ks. Prymasa Augusta Hlonda. Prosił, abyśmy byli zawsze

obecni w Szkole Maryi, ucząc się od Niej postawy wobec Boga.

„Maryjo, opowiedz nam o swojej drodze. Matko, pomóż nam głosić swego Syna, by każdy mógł Go przyjąć” - zacytował słowa Benedykta XVI, wypowiedziane w Loreto, 4 października tego roku. Aby być wiernym Szkole Maryi - głosił kaznodzieja - trzeba oddać całego siebie do dyspozycji Boga. „Ojczyzną Boga jest twoje serce. Jak Maryja stała się czystą, niepokalaną, monstrancją, tak my uczymy się w Szkole Maryi. Musimy wrócić do Boga, aby człowiek stał się na nowo człowiekiem. Nie ma humanizmu bez Boga”. Ponadto kaznodzieja nawiązał do historycznego wydarzenia, które dało początek uroczystości MB Różańcowej, a które obrazuje przedstawiona na ścianie nawy głównej mozaika pt. „Bitwa pod Lepanto (1571)”. Wtedy to papież Pius V wymodlił na różańcu cud i zwycięstwo chrześcijaństwa nad flotą muzułmańską, która zagrażała Zachodowi.

„Nam nie potrzeba zbrojnego Lepanto ani zwycięskiej floty, ale różańca i modlitwy. Tylko Maryja - Róża Różańcowa może ochronić od kryzysu państwa, od kryzysu rodziny, od innych zagrożeń współczesnego świata. Maryjo, Ty powiedziałaś Bogu „tak”. Powiedz Mu o nas, opowiedz o naszej emigracyjnej drodze. I pomóż nam się modlić. Aby każdy człowiek mógł przyjąć Chrystusa. W Szkole Maryi chcemy być z Tobą. I wszystko, co do mnie należy, czynić Twoim - modlił się w kazaniu ks. rektor, które zakończył słowami i dewizą Jana Pawła II „TOTUS TUUS”. Po komunii św. zostało odczytane specjalne przesłanie od Ojców Paulinów z Jasnej Góry, w którym usłyszeliśmy m.i.: „Od tronu Jasnogórskiej Matki Kościoła, z duchowej stolicy Polaków, przesyłam płynące z serca pozdrowienia dla wspólnoty wiernych, zebranych w Bazylice Notre Dame de Fourvière w Lyonie, na uroczystościach ku czci Matki Bożej, czczonej w Jej częstochowskim wizerunku (...). Maryja, Matka Jezusa, obecna w tajemnicy Chrystusa i Kościoła, obecna również w tajemnicy każdego człowieka, dana nam - uczniom Jezusa - testamentem z Krzyża za Matkę, niech wejdzie na nasze drogi jak w Kanie Galilejskiej, spostrzeże, czego nam brak. W Nią wpatrzni, słuchając tego, co mówi Jej Syn, postępujemy zawsze drogą Bożych przykazań.” (Ojciec Mieczysław Polak: podprzeor Jasnej Góry).

Po zakończeniu uroczystej Mszy św. i błogostawieństwie, procesja przeszła do dolnego kościoła. Tam został odmówiony Różaniec. Nastąpił kulminacyjny moment: odmówiliśmy Litanię do błogostawionego Jana Pawła II i otrzymaliśmy błogostawieństwo Jego relikwiami. Wraz z dziećmi mogliśmy złożyć hołd i ucałować relikwiarz naszego umiłowanego Papieża. Modlitwy przeplatały się ze śpiewami dla Matki Bożej.

Uroczystość przeciągnięta się do późnych godzin wieczornych, a zakończyła się miłym spotkaniem w rodzinnej polskiej atmosferze.

Polscy parafianie w Lyonie, wraz z duszpasterzami, zapraszają wszystkich czcicieli MB Częstochowskiej za rok, w pierwszą niedzielę różańcowego miesiąca, na uroczystość 11-lecia obecności Czarnej Madonny w świątyni lionńskiej.

Maria-Teresa Diupero

*«Pan mi przypomniał, że nie byłam sama w czasie przeżywanych trudności. On był ze mną aby mnie podtrzymywać nawet jeśli nie byłam tego świadoma»;
«Pan odnowił siłę Ducha Świętego we mnie. Tak jakbym się narodziła na nowo aby iść do innych i świadczyć o Nim i Mówić o Jego ogromnej miłości»*

(«Nouvelle vie en Dieu» janvier 2012).

Szkoła Nowej Ewangelizacji św. Teresy zaprasza na kurs «Nowe życie z Bogiem».

Kurs odbędzie się w języku francuskim, 8-9 grudnia 2012 (od soboty - 9h30, do niedzieli - 18h30) w Domu Polskiej Misji Katolickiej: 31, rue d'Hugny - 77260 La Ferté sous Jouarre.

Zapisy i dodatkowe informacje u Alicji: tel. 06.62.14.42.03; e-mail: eneststherese@yahoo.fr lub proszę wystać pocztą (swoje dane i zaliczkę) na adres: Paroisse Saint-Germain - WE NVie - 5, rue Pierre Curie - 78 330 Fontenay-le-Fleury. Koszty pobytu i organizacyjne: 70 € od osoby. □

for. ks. TS

Inauguracja Roku Akademickiego

ks. dr Wacław Szubert

Już po raz 15 w Paryżu przeżywalismy, w dniach 13 i 14 października br., w sposób wyjątkowo uroczysty, inaugurację roku akademickiego 2012/2013.

Organizatorami uroczystości były: Studium Filozoficzno-Etyczno-Spoleczne im. Jana Pawła II, prowadzone przez Wydział Filozofii KUL, Instytut Filozofii Klasycznej w Paryżu, Association des Amis de la Philosophie Classique oraz La Fondation Fernando Rielo.

Zaproszenia skierowano do wszystkich studentów, absolwentów i sympatyków tychże paryskich studiów.

W tym roku inaugurację zorganizowano w dwóch dniach. Część pierwsza, sobotnia, 13 października, odbywała się w Polskim Seminarium Duchownym w Issy-les-Moulineaux, od godz. 19.

Po powitaniu uczestników, przedstawiono sylwetkę naukową Siostry zakonnej, doktora filozofii, Pascale Vincette, która następnie wygłosiła inauguracyjny wykład na temat hiszpańskiego filozofa Fernando Rielo, zatytułowany: „Fernando Rielo et son Modèle génétique”. Siostra należy do Institut Id du Christ Rédempteur, Missionnaires Identés, założonego przez Rielo w 1959 r. Obecnie gałąź męska i żeńska tegoż Instytutu istnieje na prawie papieskim. Ożywiona dyskusja, obok pozytywnych aspektów, wykazała słabe, a przeciwieństwo podstawowe punkty nowego modelu metafizyki zaproponowanego przez Fernando Rielo.

Następnie prof. Włodzimierz Dłubacz z KUL wręczył dyplomy absolwentom Podyplomowych Europejskich Studiów Samorządowych.

Realizując program, wystuchano z kolei wystąpień Gości, a następnie informacji prof. Dłubacza dotyczących organizacji wszystkich kierunków studiów w Paryżu. Pierwszą część spotkania zakończono wspólnym zdjęciem i zaproszeniem na aperitif.

Część druga inauguracji odbywała się już w niedzielę, 14 października, w kościele polskim pw. Wniebowzięcia NMP, gdzie

o godz. 19.30 uczestniczono w Mszy św. inauguracyjnej, wypraszając Bożego błogosławieństwa dla paryskich uczelni i instytucji, które działają w ramach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Po Mszy św. wystuchano, przy bardzo dużej frekwencji uczestników, wykładu prof. Wł. Dłubacza „Bóg czy nicieść? Ofensywa nowego ateizmu”.

Ze względu na wagę tematu i głębię jego przedstawienia, obszernie jego streszczenie ukaże się w Głosie Katolickim. Poniżej zostaną podane tylko główne punkty wykładu.

„Nowy ateizm”, wg prof. Dłubacza, to nazwa określająca idee wyrażone w twórczości pisarzy – ateistów końca XX i początków XXI w., którzy wyznają pogląd, że religii nie powinno się tolerować, lecz należy się jej przeciwstawić, poddając ją racjonalnej krytyce i zwalczać wszędzie tam, gdzie sięgają jej wpływy. Termin „nowy ateizm” często wiąże się z takimi osobami jak: Richard Dawkins, Daniel Dennett, Sam Harris i Christopher Hitchens. Od debaty, która odbyła się w 2007 r., na temat krytyki religii, zostali oni nazwani Czterema Jeźdźcami, w nawiązaniu do czterech jeźdźców Apokalipsy. Do tej czwórki dotychczas jest też Victor J. Stenger, autor książki: *Nowy ateizm: stanowisko wobec nauki i rozumu*.

Nie jest to jakiś nowy ruch społeczny, a jedyną nowością był fakt, że materiał ich popularizatorskich książek o ateistycznej treści został opublikowany w dużych wydawnictwach i stąd jest czytany przez miliony ludzi i znajduje się na listach bestsellerów.

Kim byli wymienieni wyżej autorzy? Richard Dawkins urodził się w 1941 r. w Kenii, z rodziców Anglików pochodzących z bogatych rodzin klasy średniej. Gdy miał 8 lat z rodzicami wrócił do Anglii i w swym dorosłym życiu został profesorem na Uniwersytecie w Oksfordzie. Z wykształcenia zoolog, etolog ewolucjonista i publicysta. Krytykuje religię jako

„niebezpieczny nonsens, który uczy wrogości wobec innych ludzi”. Uważa edukację za podstawowe narzędzie w zwalczaniu religijnych dogmatów. Jako zdeklarowany ateista jest przekonany, że ateizm jest logiczną konsekwencją zrozumienia ewolucji, a religii nie można pogodzić z nauką. Jego publikacje tłumaczone na j. polski to m.in.: „Samolubny gen” i „Bóg urojony”.

Daniel Dennett, mieszka w Stanach Zjednoczonych,

fot. D. Tarnawska-Kasparian

XX Forum Dziennikarzy Polonijnych

Jadwiga Dąbrowska

Rozpoczęło się ono 10 września, jak zawsze w Tarnowie, mieście w którym narodziła się myśl jego stworzenia.

W ciągu 20 lat spotkania dziennikarzy polonijnych i polskich odbywające się we wrześniu gromadziły około 150 osób, z 70 krajów i były miejscem spotkań informacyjnych i przyjacielskich dyskusji. Obecny zjazd był jednak wyjątkowy, ponieważ odbywał się po raz dwudziesty i miał zakończyć się wizytą u prezydenta B. Komorowskiego. To zresztą było pierwszy raz. I wszyscy byli tą perspektywą przejęci.

Porządek był ten sam co zawsze. 10 września o 14 otwarcie Forum przez prezesa Stanisława Lisa. Powitanie oficjalnych gości - m.in. prezydenta Tarnowa i marszałka województwa. Następnie prezentacja programu - tu nastąpiła pewna zmiana w stosunku do lat poprzednich. Nie było tzw. autoprezentacji, podczas której każdy przedstawiał siebie i czasopismo, które reprezentował. Wyglądało na to, że organizatorzy chcieli zaoszczędzić czasu. Stali bywalcy Forum znali się już, jednak dla tych, którzy przyjechali pierwszy raz to duża szkoda.

Natomiast sam program Forum był bardzo precyzyjnie skonstruowany, by można go zrealizować w ciągu tygodnia

i to bez zmiany hotelu, gościł nas Hotel Cristal Park w Tarnowie, gdzie wracaliśmy każdego wieczoru.

Wyprawy w teren.

Po części oficjalnej otwarcia, prezydent Tarnowa zabrał nas na spacer po swoim mieście. Później, codziennie wyruszaliśmy w trasę, by kolejny kawałek wschodniej Małopolski. Pierwszego dnia udaliśmy się do Dąbrowy Tarnowskiej (spotkanie z władzami odbyło się w pięknie odnowionym Ośrodku Spotkań Kultur - budynek był swojego czasu bożnicą). Pokazano nam też Regionalne centrum Polonii.

Następnego dnia, inauguracja i obrady Forum odbyły się w Teatrze im. Ludwika Solskiego w Tarnowie przy udziale przedstawicieli Senatu, rządu RP i władz samorządowych i zaproszonych gości.

Z okazji Jubileuszowego Forum ukazała się też książka „Ja to mam szczęście” pod redakcją Reginy i Kai Cyganik. Wydawnictwo składa się z tekstów nadestanych przez jego uczestników. Najdłuższy chyba, pełen serdeczności tekst napisała Alina Kietrys, od 15 lat prowadząca na Forum

Warsztaty dziennikarskie, a najwięcej wierszy Tadeusz Rawa. Ines Korecka z dalekiego Doniecka napisała o trudach życia na Ukrainie, o jej zapaści gospodarczej a także o niechęci środowiska, w którym pracuje na co dzień, do twórczości niekomercyjnej. Radio Wnet - to Zofia Wojciechowska - zmieniająca codziennie barwy jesieni i zawsze uśmiechnięta. W Polsce prowadzi program „Pomost”. Nieustannie krążący pośród uczestników zjazdu Józef Komarewicz nie wypuszcza z ręki kamery i ciągle strzela zdjęcia. Zapewne stanowią one ogromną część archiwów naszego, Światowego Forum.

Poznając specyfikę pracy polonijnych dziennikarzy, dochodzę do wniosku, że jest to wiara potoczna z poszukiwaniem takich spraw, o które warto walczyć. Natomiast Zofia Schrotten-Czerniejewicz, prowadząca w Holandii „Scenę Polską” uważa jeszcze, że „praca w prasie polonijnej jest ważną społeczną misją - podtrzymywania więzi z Polską, propagowania umiejętności posługiwania się językiem, tworzenia polskiego środowiska dziennikarskiego na całym świecie oraz forum wymiany poglądów, niezbędnym w naszym zawodzie. □

zajmuje się głównie filozofią umysłu i filozofią nauki. Jest szczególnie zainteresowany biologią ewolucyjną. Dla New York Times pisał: „Bez wątplenia, idea Boga, który odpowiada na modlitwy i z którym można rozmawiać, który interweniuje w świecie, jest ideą beznadziejną. Nie ma czegoś takiego”. Na j. polski przetłumaczono jego: „Odczarowanie. Religia jako zjawisko naturalne”.

Sam Harris, urodzony w 1967 r. z matki żydówki i ojca Kwakra (odłam protestancki), pisarz amerykański, specjalizował się w filozofii, otrzymał także tytuł doktora w dziedzinie neurobiologii. Postępując się rezonansem magnetycznym bada fizjologiczne podstawy zjawisk wiary i niewiary. Na j. polski przetłumaczono jego: „Koniec wiary” i „List do chrześcijańskiego narodu”.

Christopher Hitchens, urodził się w 1949 r. w Wielkiej Brytanii, a zmarł w 2011 r. w USA. Był pisarzem, dziennikarzem i krytykiem literackim. Jego teksty publikowało wiele opiniotwórczych magazynów. Jego książka przetłumaczona na j. polski: „Bóg

nie jest wielki. Jak religia wszystko zatruwa”.

Victor J. Stenger, amerykański fizyk cząstek, zdeklarowany ateista, filozof. Głównie jest znany jako zwolennik filozofii naturalizmu, sceptyk i ateista.

Pasjonujący wykład Prof. Dłubacza, był zapewne świetnym uzupełnieniem naszej wiedzy o zjawisku ateizmu, istniejącym już w starożytności, ale i w nowożytności, ukazany w haśle: ateizm, a zamieszczony w „Powszechnej Encyklopedii Filozofii”, w jej I tomie, s. 371-390, wydanej przez Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, KuL, Lublin, 2000. □

Millenium 2000 raconté dix siècles de Juifs en Pologne

Le Grand rabbin de France chez les catholiques de Lens.

En partenariat avec la communauté juive de Lens et le consulat général de Pologne à Lille, l'association Millenium 2000 de Lens, a organisé une exposition relatant dix siècles de présence juive en Pologne.

Ces quatre jours de conférences et de rencontres ont permis aux communautés juives et catholiques de Lens de tisser des liens étroits de fraternité et de collaboration, dans le cadre de la commémoration des rafles sur les populations juives polonaises de Lens, le 11 septembre 1942.

Serge Klarsfeld, président de «*Filles et fils de déportés juifs de France*» est venu personnellement saluer l'initiative de Millenium 2000: «*Nous avons toujours voulu rétablir la vérité sur les rapports entre Juifs et Catholiques en Pologne. Les Juifs ont connu des périodes magnifiques de prospérité dans ce pays. Les camps de la mort ont été imaginés, construits et mis en oeuvre par les Allemands sur le territoire de la Pologne. Cette exposition est magnifique et elle préfigure le futur grand musée de la culture juive à Varsovie.*»

Après une émouvante cérémonie à la synagogue, à la mémoire des 528 déportés juifs de Lens morts en déportation, l'abbé Grzegorz Napierala, curé de Millenium et président de Millenium 2000, a accueilli Gilles Bernheim, Grand rabbin de France, à la paroisse polonaise pour une conférence philosophique sur le devoir et le travail de mémoire.

Au terme de celle-ci, il a donné le baiser de la fraternité au père Napierala.

Pendant ces quatre jours, Millenium 2000 a accueilli Ariel Sion pour des lectures de Sholem Alekheim, Cathy Leblanc, professeur de philosophie à l'université catholique de Lille, et le père Bruno Cazin, vice-recteur de l'université catholique de Lille, Bruno Vouters, rédacteur en chef de *La Voix du Nord*, ainsi qu'Arlette et Charles Testyler, rescapés de la rafle du Vel d'Hiv et de sept camps de la mort.

Des débats, des rencontres et des films ont permis aux communautés juives et catholiques d'évoquer de nombreux souvenirs communs, autant en Pologne qu'en France. □

Pielgrzymka do Lisieux

Halina Hylt

Z okazji rozpoczęcia Roku Wiary, my, parafianie z kościoła pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Amiens, w dniu 20 października wybraliśmy się na pielgrzymkę do Lisieux w Normandii. Naszym celem było nawiedzenie relikwii św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Zwiedziliśmy Bazylikę – sanktuarium. Jest ona jedną z największych świątyń wybudowanych w XX wieku. Tuż pod kościołem znajduje się Krypta, w której spoczywają błogostawieni rodzice świętej – Luisa i Zelig-Martin, którzy dawali światu świadectwo chrześcijańskich cnót, a zwłaszcza przykład małżeńskiej miłości.

Zwiedziliśmy także rodzinny dom św. Tereski, w którym znajdują się jej relikwie, oraz katedrę Św. Piotra (z XII w.), a w klasztorze Karmelitanek, tuż przy trumnie św. Tereski, towarzyszący nam ks. Piotr Szot, odprawił dla nas – pielgrzymów, Mszę św.

Kroczyliśmy śladami Tereski z Lisieux, tej młodej świętej, która, od 1927 jest główną patronką wszystkich misji katolickich. Ona, najmłodszy doktor kościoła (ustanowiony w 1997 r. przez papieża Jana Pawła II, w setną rocznicę jej śmierci) pragnęła zawsze, aby jej życie stało się świadectwem doskonałej miłości, a cierpienie możliwością

jej pogłębienia. Dzięki św. Teresce zrozumieliśmy, iż prawdziwa wielkość człowieka nie leży w jego ciele lecz w jego duszy.

Ta pielgrzymka do Lisieux okazała się dla nas pięknym prezentem od Pana Boga. □

ZPOLONIJCZY WSPOMNIENIA

23 rocznica Towarzystwa Polonia w Vicoigne

W niedzielę 30 września, w parafii św. Barbary w Vicoigne, w okręgu Valenciennes, odbyła się doroczna uroczystość – 23 rocznica założenia Towarzystwa Polonia w Vicoigne.

Mszę św. o godz. 15.00 odprawił ks. Leszek Wojciechowski z Dourges. Została też poświęcona figura Matki Boskiej Fatimskiej, będąca repliką tej z kościoła na Krzeptówkach w Zakopanem.

Następnie wokół polskiego pomnika przeszła defilada ze sztandarami i śpiewem pieśni – Czarna Madonna oraz Hymnu Jeszcze Polska. Głos zabrali też ks. Leszek i nasz Prezes.

Na zakończenie, w sali zabawnej przy Placu Vicoigne wszyscy spotkali się przy lampce wina i polskich wypiekach.

W roku 2013 będzie miała miejsce wielka uroczystość – 50. rocznica przybycia Polaków do okręgu Valenciennes. □

Filip Buniowski
Prezes Towarzystwa
Polonia z Vicoigne

Staffelfelden

Estelle Kaluzinski

Le tableau de la Vierge Noire, que les époux Alexandre et Hélène Kowalski avaient emmené dans leur valise en quittant leur Pologne natale en 1929, a été installé ce dimanche (15 octobre) à l'église St-Pierre et Paul de la paroisse de Staffelfelden-Rosalmend.

Sous la protection de la Vierge Noire

Dans la valise des Kowalski, le tableau remis par leurs parents afin que la Vierge Noire, les veille et les protège en France.

Ce tableau, se retrouve ensuite au domicile d'Henriette Bekalarek, fille ainée des époux Kowalski, où le groupement des « Dames du Rosaire Vivant » se retrouvent tous les mois, pour prier, brûler des cierges, unissant dans une même dévotion la Vierge Noire de Czestochowa et leur Vierge Noire.

Pendant des années, lors des processions de la Fête Dieu, on la retrouve installée sur l'autel de la communauté paroissiale polonaise.

Président du Groupement des Associations Polonaises d'Alsace, Alfred Kaluzinski, rappela l'historique du tableau, jusqu'à ce

jour, où il a trouvé sa place, sur le côté de la nef, à côté de celui de l'abbé Raymond Heinrich, constructeur de l'église St-Pierre et Paul, curé de la paroisse de 1952 à 1984.

François Alarcon, président du conseil de fabrique rappela que si les polonais ont été les premiers à venir travailler à la mines, ... de ce fait, ils ont aussi été les premiers paroissiens, même si la paroisse n'existait pas encore dans les années 30.

Dans cette église, et jusqu'au décès du père Jacek Styła en 2011, la messe a été célébrée en polonais chaque dimanche avec la participation de la chorale Lutnia.

Cette présence polonaise chrétienne, s'est donc concrétisée par cette marque d'amitié, désormais scellée dans le mur de l'église. □

Konkurs Roku Wiary - „Lumen Gentium”

W 50. rocznicę rozpoczęcia Soboru Watykańskiego II Polska Misja Katolicka organizuje „Konkurs Roku Wiary” ze znajomości konstytucji dogmatycznej Kościoła „Lumen Gentium” tegoż Soboru. Tekst można znaleźć na stronie internetowej:

I Nagroda – Pielgrzymka do Ziemi Świętej

II Nagroda – Pielgrzymka do Fatimy

III Nagroda – Pielgrzymka do Lourdes

Rozstrzygnięcie „Konkursu Roku Wiary” – w piątek 10-go maja 2013 podczas 138 Pielgrzymki do Lourdes na podstawie odpowiedzi na pytania quizu: trzeba będzie wybrać prawidłową odpowiedź z czterech podanych możliwości. W „Konkursie Roku Wiary” mogą brać udział dorośli ludzie świeccy należący do Polskiej Misji Katolickiej we Francji. Udział w konkursie jest gratisowy. Zgłoszenia prosimy kierować do: Polskiej Misji Katolickiej na adres: ks.krystian.gawron@gmail.com do 30 kwietnia 2013 roku. □

• **Dowóz materiałów** tel. **06 21 36 32 09**

• **Wywóz GRUZU**

snb@entreprisedemolition.fr

À ST-GERMAIN-EN-LAYE
2, RUE D'HENRI-MONT

Épicerie Polonaise **Baltyk**

CHARCUTERIE, FROMAGE BLANC, VODKA, BIÈRE,
CONCOMBRES MARINÉS, CONFISERIES ET
BEAUCOUP D'AUTRES CHOSES À DÉCOUVRIR...

Bienvenue
de LUNDI au SAMEDI de 10h00 à 19h00
ET le JEUDI de 12h00 à 21h00

TEL 01 30 61 40 59
e-mail: baltyk@orange.fr

Rozliczenia księgowe. 07 60 74 90 98

Copernic
L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

www.copernic.fr www.copernic.waw.pl

COPERNIC
9 rue Gilberte Desnoyer
Z.I. La Fosse la Barbière
93600 AULNAY/BOIS
Tel : 01 55 81 05 16

ZBIERANIE PACZEK DO POLSKI
Zbiórka na terenie całej Francji. Dostawa do rąk własnych adresata.
Odbiór paczek z domu klienta w Paryżu i okolicach - tel. 06 74 79 62 39;
Godziny otwarcia biura: od poniedziałku do piątku od 9⁰⁰ do 17⁰⁰.

FOTOGRAF

T. 06. 18. 92 .81. 18; E-MAIL: KATONS77@O2.PL

CIASTA I TORTY NA ZAMÓWIENIE

- PRZYKŁADOWE ZDJĘCIA WYSYŁAMY NA E-MAIL.

lizutpol@gmail.com | T. 06 48 11 85 72

TRANSPORT. - AUTOLAWETA; - GRUZ; - PRZEPROWADZKI;
- PRZEWÓZ TOWARÓW (do 8 m długości). **06.30.40.49.49; Jarek,**
e-mail: repskijaroslav@yahoo.fr

GŁOS KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 € /stowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 € /stowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263_bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro; w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

PODRÓŻE DO POLSKI

• **Izabell** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI POŁUDNIOWEJ.
TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!

• **Luxsus** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI – OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

La Crypte „Polska” - Paris 1, Place Maurice Barres

Odnowiona i pięknie urządzone krypta przylegająca do kościoła Wniebowzięcia NMP, w której połączono dawny styl ze współczesnym wyposażeniem stała się miejscem spotkań. Zapraszamy do urządzania w jej murach uroczystości rodzinnych: ślubów, chrztów lub przyjacielskich i zawodowych spotkań. Sala może przyjąć do 60 osób. **Wynajęcie Krypty:** 3 godziny – 350 €; 6 godz. – 450 €. Kuchnia (wyposażona) liczona jest osobno – do uzgodnienia. **Rezerwacje:** T.: +33 (0)1 55 35 32 26; T. fax.: +33 (0)1 42 96 19 89.

Paweł Bednarczyk
Tel. 06.50.85.01.61
e-mail: bednar84@gmail.com
www.republika.pl/pomoc_komputery

KOMPUTEROWA

- NAPRAWA, PROGRAMOWANIE
- USUWANIE WIRUSÓW
- ODZYSKIWANIE DANYCH
- KONSERWACJA KOMPUTERA
- SKŁADANIE KOMPUTERÓW NA ZAMÓWIENIE
- PROJEKTY WIZYTÓWEK, ULOTOK
- ITP.

AUX REGALS
TRAITEUR POLONAIS
SKLEP I RESTAURACJA

Dla tych, którzy szukają jakości **Pour ceux qui cherchent la qualité**

- Épicerie fine / Delikatesy
- Charcuterie fine / Wyjątkowe wędliny
- Confiserie / Słodzycze
- Plats chauds / Świeże dania
- Pâtisserie / Ciasta

Otwarte od poniedziałku do soboty | od 11h do 21h
po 21h na rezerwację

tel. 01 43 47 06 17
17, rue du Docteur Goujon,
75012 Paris

A D W O K A T

Małgorzata Laurichesse
8, rue d'Uzès, 75002 Paris

Przyjmujemy tylko na umówione spotkania (mówimy po polsku)

kom. 06 89 51 01 23 • fax 01 45 94 20 23
e-mail: malgoms@neuf.fr • www.laurichesse-avocat-avotreecoute.com

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBADPARYZ : 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi;
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.WYJAZDY DO POLSKI 7 razy w tygodniu, 2 razy dziennie:
14³⁰ - ekspres Południe Polski - Podkarpacie,
16⁰⁰ - reszta Polski; w sumie 120 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (M^o Duplex)

tel. 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**PRZEPROWADZKI WE FRANCJI
PRZEWÓZ PACZEK, MEBLI TOWARÓW DO POLSKI**- wynajem auta osobowego z szoferem
- dowóz na lotnisko (ceny do uzgodnienia)

TE-MAR e-mail: temar1978@gmail.com; 06 68 03 50 45

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien-dentiste33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
(mówimy po polsku)Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiemPrzyjdź na spotkanie **Anonimowych Alkoholików**Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa
picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą
i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem - alkohol.**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris - metro Exalmans)

i w każdy piątek w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰

w Domu Jana Pawła II (52, av. Laplace, 94110 Arcueil - RER B stacja „Laplace”)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików**Nam się udało - Tobie też się może udać****GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUETygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)N° 39 (2475): 4.11.2012Commission paritaire N^o: 0515 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n^o): 1,55 €Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur mcp.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespól (Rédaction): ks. Tomasz Sokół, s. Natanaela Modzelewska.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 24.10.2012

Inf. o prenumeracie na str. 3

PRZEWOZY
FRANCJA - POLSKA

monikabus@interia.eu

wyjazdy w każdą niedzielę
paczki odbieramy i dostarczamy
na terenie całej Polski

Polska: +48 (15) 84 22 885

+48 (0) 602 358 007

Francja: 06 24 39 24 21; 06 21 12 48 55

PRZEWOZY OSÓB - PACZEK - PRZESYŁEK - TRANSPORT AUT - PRZEPROWADZKI

**LE CINQUIÈME
CRAYON**Projektowanie graficzne
www.CinquiemeCrayon.eu

Zadbamy o profesjonalny wizerunek Twojej firmy!

Strony www, środki komunikacji, druk wielkoformatowy...

WYWÓZ GRUZU. PRZEPROWADZKI.

T. 06. 37. 44. 69. 63.

**TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
INFORMACJE PRAWNE**S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego,
ekspert sądowy

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris

Tel. 06 17 98 60 20, tel/fax 01 43 06 00 70, bocianowski@sfr.fr

Sprawy administracyjne, małżeńskie, emerytalne,
spadkowe i notarialne we Francji i w Polsce

WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT. 120€ - 60€!

T. 06.20.03.34.85

CATERING - TRADYCYJNE POLSKIE POTRAWY NA ZAMÓWIENIE
LES PLATS TRADITIONNELS POLONAISS SUR COMMANDE
PIECZEMY CHLEB NA ZAKWASIE

09 51 28 05 22 ; 06 68 48 81 54

FRYZJERSTWO - w domu Klienta!Szeroki zakres cięć - wysoka technika i precyzja; długotrwa-
łość fryzury. Różnego typu podjaśnienia (pasemka, baleage
- efekt naturalności). Tel. 06.62.82.29.47 - Fabian.**PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

Poradnia Psychologicznaprzy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.

TRWAM PROGRAM

5 - 11 listopada 2012

PONIEDZIAŁEK 5 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 7⁵⁵ - Św. na każdy dzień 8⁰⁰ - Octava dies 8³⁵ - *Wiesz to też Polska* 9⁵⁰ - Felieton 10⁰⁰ - Rozmowy niedok. 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 11¹⁵ - Jak my to widzimy 11⁴⁵ - By odnowić oblicze ziemi 12⁴⁵ - Św. na każdy dzień 12⁵⁰ - Koncert życzeń 14⁰⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16¹⁰ - Savoir vivre 16³⁰ - Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰ - Reportaż(2) 17⁴⁵ - Informacje 18⁰⁰ - Spotkanie Rodzin RM 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Reportaż 22⁴⁰ - Św. na każdy dzień

WTOREK 6 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Reportaż 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Muzyczne drogowskazy 9²⁵ - Savoir vivre 9⁴⁵ - Św. na każdy dzień(4) 15⁰⁰ - Z wędką nad wodę 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16¹⁰ - Aktualności WSKSiM 16¹⁵ - Kalejdoskop młodych 16⁴⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Program poradnikowy 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Reportaż 22⁴⁰ - Św. na każdy dzień

ŚRODA 7 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8²⁰ - Felieton 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Drogowskazy zdrowia 10²⁰ - Św. na każdy dzień 10³⁰ - Audycja generalna 14²⁵ - Św. na każdy dzień

15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16¹⁰ - Na zdrowie 16³⁰ - Pasjonaci 16⁵⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Po str. prawdy 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Reportaż

CZWARTEK 8 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Na zdrowie 8⁵⁵ - Pasjonaci 9⁴⁵ - Św. na każdy dzień(2) 11¹⁵ - Po str. prawdy 13²⁵ - Św. na każdy dzień(2) 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16¹⁰ - Z wędką nad wodę 16⁵⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Na tropie 17³⁰ - Reportaż 17⁵⁵ - Św. na każdy dzień 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22⁴⁰ - Św. na każdy dzień

PIĄTEK 9 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Z wędką nad wodę 9²⁰ - Św. na każdy dzień 9²⁵ - Na tropie 9⁵⁰ - Święty na każdy dzień(2) 11¹⁵ - Wyptyń na głębię 14²⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16¹⁰ - Porady medyczne 16⁴⁰ - Program jeździecki 17⁰⁰ - Jazda próbna 17³⁰ - Reportaż 17⁵⁵ - Św. na każdy dzień 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Św. na każdy dzień 19⁰⁰ - W Namiocie Słowa 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felie-

ton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Wykład 22⁴⁰ - Św. na każdy dzień

SOBOTA 10 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Dla dzieci 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Porady medyczne 9⁰⁵ - Św. na każdy dzień 9⁵⁰ - Felieton 10⁰⁰ - Uniwersytet Biblijny 11¹⁰ - Św. na każdy dzień 11³⁵ - Jazda próbna 12⁰⁰ - W Namiocie Słowa 13¹⁰ - Św. na każdy dzień(3) 14⁵⁰ - 7 sakrament 15²⁰ - Tak mówi Amen 15³⁰ - Koncert życzeń 16¹⁰ - Muzyczne drogowskazy 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Zaczepnij ze źródła 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach 22¹⁰ - Mocni w wierze 22⁴⁰ - Św. na każdy dzień

NIEDZIELA 11 LISTOPADA

7¹⁵ - Informacje 7³⁵ - Polski pkt. widzenia 8⁰⁰ - Spotkanie z M. Buczek 8³⁰ - Św. na każdy dzień 8³⁵ - Koncert życzeń 9⁰⁵ - Św. na każdy dzień 9¹⁵ - Przegląd Niedzieli 9²⁰ - Zaczepnij ze źródła 9³⁰ - Msza św. 10³⁰ - 7 sakrament 11⁰⁰ - Kropelka radości 11³⁰ - Dla dzieci 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12²⁰ - Wiesz to też Polska 13³⁵ - By odnowić oblicze ziemi 15⁴⁵ - Tak mówi Amen 15⁵⁵ - Św. na każdy dzień 16¹⁰ - Koncert życzeń 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21⁴⁰ - Octava Dies 22¹⁰ - Jak my to widzimy 22⁴⁰ - Św. na każdy dzień. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

Ignacy Kosmana OFMConv

Święty czy samobójca?

Nie jest to ani biografia, ani analityczne opracowanie osobowości bohatera. To raczej rodzaj esejów i refleksji w dość luźnej konwencji, w których starałem się zawrzeć nieco informacji z CV Świętego oraz naświetlić motywy postępowania gwardiana z Niepokalanowa; nie tylko tam – jak to ujął Jan Józef z Szczepańskiego: *Przed nieznanym trybunatem*, – ale również w całym swoim życiu, poczynając od dzieciństwa, przez lata studiów i duchowej formacji, przez codzienne zmaganie się z oporem materii, aż po ów akt, który nie był zwykłym bohaterstwem znanym z podręczników historii, lecz czymś więcej, – bo heroicznym wyznaniem i świadectwem miłości Boga i bliźniego. □

Ignacy Kosmana OFMConv

Książkę można zamówić w PMK lub w naszej Redakcji (7,50€ + 3,50 - wysyłka).

GŁOS PRZYJACIELE KATOLICKI

Mme MAKOSZ Teresa –	70€
Mr PERZYNA Janek –	70€
Mme TEODORKO-LEFEVRE Janina –	70€
Mr Mme GRZESIAK –	70€
Mr DZIEWOLSKI Andrzej –	70€
Mme ZAWISTOWSKA Maria –	70€
Mr LATOCH Józef –	70€
Mr REGDOSZ Bronisław –	80€
Mme FAUCONNIER Arletta –	90€
Mr Mme GINERK	
Théodore et Genowefa –	80€
Mme RATAJCZAK Maria –	70€
Mr STECKIEWICZ Felix –	100€

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK. Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

**TVP
POLONIA**

PROGRAM TV

5 – 11 listopada 2012

PONIEDZIAŁEK 5 LISTOPADA

7⁰⁵ Słoneczna róg Unijnej 7²⁵ Banda Rudego Pająka – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Tygodnik.pl 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Ranczo – serial 13⁴⁵ Salon Polonii 14²⁵ Lubskie Prezentacje Wokalne Dzieci Specjalnej Troski 14⁵⁵ Jak to działa – magazyn 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁰ Naszaarmia.pl 16³⁵ Euro-wiadomości 16⁵⁰ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Słoneczna róg Unijnej 18¹⁰ Dzika Polska – serial 18⁴⁵ Skarby nieodkryte – teleturniej 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Londyńczycy – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Tygodnik Gospodarczy 23²⁰ Tomasz Lis na żywo 0²⁰ Naszaarmia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Banda Rudego Pająka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 6 LISTOPADA

6⁰⁵ Tygodnik Kulturalny 6⁵⁵ Słownik polsko@polski 7²⁵ Rozalka Olaboga – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Sprawiedliwi – serial 13⁴⁵ Pejzaż bez Ciebie – piosenki Ireny Jarockiej 14⁴⁵ Tomasz Lis na żywo 15⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Tygodnik Gospodarczy 16⁵⁰ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Piosenki z filmoteki 18⁵⁵ W stronę piękna 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Koncert jubileuszowy Tadeusza Nalepy 23⁴⁵ Na pierwszym planie – publicystyka 0²⁵ W stronę piękna 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Rozalka Olaboga – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 7 LISTOPADA

6⁴⁵ Notacje – dokument 7⁰⁵ Wilnoteka – magazyn 7²⁵ Sześć milionów sekund – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Wszystko przed nami – telenowela 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial

12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Londyńczycy – serial 13⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 14⁵⁰ Na pierwszym planie – publicystyka 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁵ Kultura głupcze – magazyn 16⁵⁰ Wszystko przed nami – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Benefis 18⁵⁵ Wilnoteka – magazyn 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Warto kochać – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 23⁴⁵ Miejsca Przekłete – dokument 0¹⁵ Reportaż 0⁴⁵ Wszystko przed nami – telenowela 1¹⁵ Sześć milionów sekund – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 8 LISTOPADA

6⁴⁰ Nie ma jak Polska – magazyn 7⁰⁵ Cafe Historia 7²⁵ Janka – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Wszystko przed nami – telenowela 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁰ Koncert jubileuszowy Tadeusza Nalepy 14⁴⁵ Miejsca Przekłete – dokument 15¹⁵ Szlakiem gwiazd – reportaż 15⁴⁵ Złotopolscy – telenowela 16¹⁰ Kocham kino 16⁵⁰ Wszystko przed nami – telenowela 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kocham Cię Polsko! 19⁰⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda.pl 20⁵⁵ Oficer – serial 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Pitbull – serial 23⁴⁵ Tajemnice początków Polski 0⁴⁵ Wszystko przed nami – telenowela 1¹⁵ Janka – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 9 LISTOPADA

6¹⁰ Warto kochać – serial 7⁰⁰ Droga ku niezależności – reportaż 7²⁵ Zima w Wiklinowej Zatoce(2) – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Polonia 24 11³⁰ Pogoda.pl 11³⁵ Dwie strony medalu – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Polonia w Komie 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Wideoteka – magazyn 14²⁵ Tajemnice początków Polski 15²⁰ Złotopolscy – telenowela 15⁵⁵ Hala odlotów 16⁵⁰ Dwie strony medalu – serial

17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Poziom 2.0 18⁵⁵ Ex Libris – magazyn 19¹⁵ Barwy szczęścia – serial 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda.pl 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Moja krew – dramat 0⁴⁵ Dwie strony medalu – serial 1¹⁵ Zima w Wiklinowej Zatoce(2) – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 10 LISTOPADA

6³⁵ Złotopolscy(5) – telenowela 8⁵⁵ Polonia 24 9²⁵ Pogoda.pl 9⁴⁰ Dziewczyna i chłopak – serial 10³⁵ Załoga Eko 11⁰⁵ Cztery pancerni i pies – serial 12¹⁰ Pamiętaj o mnie 12³⁰ Polonia w Komie 12⁴⁰ Ojciec Mateusz – serial 13³⁰ Maktowicz w podróży – magazyn 14⁰⁰ Na dobre i na złe – serial 15⁰⁰ Przystanek Woodstock 2008 15⁵⁵ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Gliwicki benefis 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁴⁵ Sprawiedliwi – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polonia 24 22²⁰ Pogoda.pl 22³⁵ Życie za życie Maksymilian Kolbe – dramat 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 11 LISTOPADA

6⁰⁰ Galeria(2) – serial 6⁵⁰ Wszystko przed nami(2) – telenowela 7⁵⁰ Dwie strony medalu – serial 8²⁰ Polonia 24 8⁴⁰ Pogoda.pl 8⁵⁵ Trzy Szalone Zera – serial 9²⁵ Ziarno 10⁰⁰ Stawka większa niż życie – serial 11⁰⁰ Szlakiem gwiazd – reportaż 11²⁰ Pamiętaj o mnie 11⁴⁰ Święto Niepodległości Polski – Pl. Piłsudskiego Warszawa 13¹⁵ Pod Tatrami 13³⁰ Msza św.- kościół MBNP w Hrubieszowie 14⁵⁰ Piosenki z filmoteki 15⁵⁰ Dzika Polska – serial 16²⁰ Skarby nieodkryte 16⁵⁰ Salon Polonii 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Wideoteka 19¹⁰ Nie ma jak Polska 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Sport 20³⁰ Pogoda.pl 20⁴⁵ Ranczo – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl 22³⁰ Pogoda.pl 22⁴⁵ Kocham Cię Polsko! 23⁵⁰ Salon Polonii 0²⁵ Program rozrywkowy 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

listopadowa kapliczka

WOLAŁO BÓGA, ON CZĘSTO SCHODZIŁ PO KRZYŻU
I PIŁKA DO DREWI TWOICH - ALEŻ RZĄDZIŁ W DOMU
A WIEKOWICZ
KU CHWALE NAJŚW. MARII PANNY
STARANIEM ZARZĄDU
MIEJSKIEJ KOLEI ELEKTRYCZNEJ
ODCHYLENIE
1918